

ה סו 5776
תשרי
תשע"ו
קובץ לחיזוק ההתקשרות

קובץ שמיני עצרת ושמחת תורה

יוצא לאור ע"י תלמידי ישיבת
"תומכי תמימים ליובאוויטש המרכזית"

ברוקלין, ניו יורק

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושש לבריאה - שנת 'הקהל'

בהכנת קובץ זה, הסתייענו רבות ברבנים החסידים:
הרב מיכאל אהרן שי' זליגסון; הרב אליעזר שי' זקליקובסקי והרב מנחם מענדל שי' פעלער
תודתנו החמה נתונה להם על שסייעו בחפץ לב ובמאור פנים, והעניקו לנו מזכרונותיהם,
רשימותיהם ואוצרותיהם

התמונות המתפרסמות בקובץ זה, הינן מארכיון

The Living Archive

של חברת **Jewish Educational Media**

The Living Archive הינו פרוייקט לשימור ותיעוד התמונות, הוידאו והאודיו של הרבי

תמונות אלו הינן תחת זכויות היוצרים הבלעדיות של **Jem**

פתח דבר

אחינו תלמידי התמימים,
שלום וברכה!

הַקְהֵל אֶת הָעָם הָאֲנָשִׁים וְהַנְּשִׁים וְהַטָּף
לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וְלְמַעַן יִלְמְדוּ, וַיֵּרְאוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם

לקראת ימי שמיני-עצרת ושמחת-תורה, ובהמשך לקבצים שהופיעו לאחרונה ונתקבלו בשמחה, מוגש בזה קובץ לחיזוק ההתקשרות (היטו), בפני קהל תלמידי התמימים ואנ"ש, שנקהלו ובאו לחסות בצילא דמהימנותא בחודש השביעי, המושבע והמשיבע דשנת "הקהל", בחצרות הקודש של רבינו-נשיאנו, הוד כ"ק אדוננו מורנו ורבינו צוקללה"ה נבג"מ ז"ע.

ימי שמחת-תורה, הינם ימי גילויים נפלאים מכ"ק אדמו"ר אל החסידים, ומאיך גיסא – אלו ימים של התגלות אהבת החסידים אל הרבי. כך, את הניגון "הרבי שליט"א" וכיו"ב ניגנו בימים אלו, וזכינו שהרבי עודדם בעידודים נפלאים ביותר. ידוע גם, אשר מרגלא בפומיהו דחסידים שהרבי הוא ה'אושפיזין' של יום שמחת-תורה.

נמצאים אנו בימים של חושך, העלם והסתר. בזמן בו אמנם חשים אנו מדי יום ביזמו אשר "הוא בחיים", נאכמער לעבעדיקער, נאכמער שטארקער און נאכמער אקטיוו; אולם לאיך, כלה קייץ עובר חורף ועדיין לא נושענו, ואין אנו יכולים לראות את פני אבינו רוענו ולחזות בזיו קדשו. ואם בכל ימות השנה הדברים אמורים, על-אחת-כמה-וכמה בהגיע הימים הנעלים של שמיני-עצרת ושמחת-תורה, בהם זכינו לראות מלך בתפארתו, ובגילויים הנעלים ביותר, שהרימו את כולם כמה וכמה טפחים מעל הקרקע.

בכדי לעורר בנפשנו פנימה את גילויי ימים נעלים אלו; לחזק את הידיעה שביום זה מרעיף עלינו הרבי אף עתה את שפע הגילויים ולהתעורר בגעועים לימי הזוך, תוך תקווה אמונה וחפץ עז לזכות תומ"י לראות את מלכנו בתפארת עוזו, מוגשים בקובץ זה תיאורים חיים, מלאי רגש וגעועים, מימי שמחת-תורה אצל אבינו רוענו.

בקובץ שלפנינו:

א. "דבר מלכות" – קטעים משיחות אודות "הקהל" ואופן הפעולה הדרוש מכל אחד

ואחד בקשר עם "הקהל" בשובו מחודש תשרי.

ב. **"שמחת תורה ביים רביין"** – רישומי פאנל שקיים 'ועד תלמידי התמימים העולמי' בחודש תשרי תשע"ג, בו תיארו מספר חסידים בפרוטרוט את מאורעות ומחזות הקודש הנעלים מכל מזידה והגבלה, להם זכינו בעת ה'הקפות' ובימי שמחת-תורה במשך השנים.

ג. **"אנפאה נהירין"** – תיאור שובה לב וחודר עמקי נפש על מעמד ה'הקפות' אצל רבינו הזקן. רשימת קודש מאת כ"ק אדמו"ר הרי"צ.

ד. **"דעם טאטע'נס ניגון"** – רשימה מקיפה על ניגון ההקפות של כ"ק הרלו"צ נ"ע, אביו של הרבי, המתארת את היחס יוצא הדופן של הרבי לניגון, ואת המאורעות המיוחדים לאורך השנים בהן ניגנו ניגון זה והרבי עודדו בכל עזו.

ה. **"בסבר פנים יפות"** – יריעה מרתקת המביאה שביבים, פנינים, סיפורים, מענות-קודש ומכתבים נדירים ובלתי ידועים להם זכה החסיד ר' זלמן ע"ה יפה ממנצ'סטר, שנודע בקירובים הבלתי-שגרתיים מהרבי שהיו מנת חלקו (חלק שני).

ו. **"רגשי קודש"** – רשמי ביקור נלבבים ורוויי רגש שהעלה על הכתב הרב יעקב-יוסף ע"ה רסקין מחודש תשרי תשט"ז, בו נסע לראשונה לכ"ק רבינו (חלק רביעי).

ז. **"אוצר הגהות"** – אוצר מיוחד של הגהות קודש על שיחות ויומנים מבית-חיינו שפורסמו בגליון 'קובץ ליובאוויטש' בשנת תשט"ז. האוצר הנפלא מתפרסם בזה בפרסום ראשון, במלאת ששים שנה.

הננו מלאים תקוה וביטחון, אשר במהרה ממש נזכה להתראות עם אבינו רוענו כ"ק רבינו נשיאנו, ויגאל אותנו מהגלות המר ויקהילנו ויוליכנו קוממיות לארצנו תיכף ומיד ממש, ועוד בחודש החגים הזה נזכה לראות מלך ביופיו, בעבודת הקודש של רבינו נשיאנו, מתוך שמחה הכי מלאה, בגאולה האמתית והשלימה.

גוט יום טוב! גוט יום טוב! גוט יום טוב!

ועד תלמידי התמימים העולמי

*זמן שמחתנו, תשע"ו
שנת 'הקהל' – ופרצ"ת
ברוקלין נ.י.*

דבר מלכות

הקשר בין "לחיים" ל"הקהל"

בעמדנו בשנת הקהל - צריך כאו"א לעסוק בענין ד"הקהל את העם האנשים והנשים והטף גו' למען ישמעו ולמען ילמדו גו' ליראה את ה'", להקהיל את אלו שנמצאים בסביבתו שיש לו השפעה עליהם, ולעוררם להתחזק בעניני יהדות, תורה ומצוותי

בהמשך ל"שטורעם" אודות הענין ד"הקהל" - יש לקשר גם המדובר לעיל בענין "לחיים" עם הענין ד"הקהל":

התוכן והנקודה ד"הקהל" - כמפורש בקרא - "הקהל את העם האנשים והנשים והטף גו' למען ישמעו ולמען ילמדו גו' ליראה את ה'". והרי, יראת ה' קשורה עם ענין החיים - כמ"ש "יראת ה' לחיים".

וההסברה בזה - ע"פ מ"ש "מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח", היינו, שענין היראה והביטול הוא "כלי" להמשכת והשראת קדושתו של הקב"ה - "מחי חיים", "מקור מים חיים", שלכן, "יראת ה' לחיים", היינו, שע"י היראה והביטול נעשה המשכת החיים מהקב"ה.

ויש להוסיף ולבאר גם ע"פ דוגמא מוחשית בחיי האדם:

רואים במוחש בחיי האדם - אפילו אצל אינם-יהודים - שבריאות הגוף תלוי בבריאות הנפש, שלכן, כאשר ישנו חסרון בבריאות הגוף, אזי, במקום לדרוש אצל הרופאים כו', יש למצוא מהו הדבר שחסר לנפש (ופשיטא, להסיר את הדברים המפריעים ומעיקים על הנפש), ועי"ז שימלא וישביע את רצון הנפש, שהנפש תהי' בריאה, יתמלא גם החסרון בבריאות הגוף.

ואם הדברים אמורים אפילו בנוגע לגוף ונפש דאומות העולם - בנוגע לגוף ונפש דבני" (נפש הבהמית והטבעית, ש"אקדמי" טעניתא", ומכ"ש וק"ו בנוגע לנפש האלקית), על אחת כמה וכמה שבריאות הגוף תלוי' בבריאות הנשמה, שלכן, הנהגת הגוף צריכה להיות ע"פ רצון הנפש.

.

ובהמשך לזה - יש לעורר עוד הפעם אודות ההתעסקות בענין ד"הקהל":

בעמדנו בשנת הקהל - צריך כאו"א לעסוק בענין ד"הקהל את העם האנשים והנשים והטף גו' למען ישמעו ולמען ילמדו גו' ליראה את ה'", להקהיל את אלו שנמצאים בסביבתו

שיש לו השפעה עליהם, ולעוררם להתחזק בעניני יהדות, תורה ומצוות" (כמדובר בארוכה במשך ההתוועדות האחרונות).

ובהדגשה - שהפעולה בזה יכולה וצריכה להיות ע"י כל אחד ואחת, אנשים נשים וטף, למגדול ועד קטן; גם גדולים שכבר עסקו בענין ד"הקהל" - צריכים להוסיף עוד יותר, הן בנוגע לזולת, והן בנוגע לעצמם, כמאמר "איזהו חכם הלומד מכל אדם", וגם קטנים וקטנות - יכולים להשפיע על חבריהם וחברותיהן, ולא עוד, אלא, שביכלתם להשפיע גם על הגדולים, החל מההורים, כפי שרואים במוחש שכאשר ילד או ילדה מבקשים מהוריהם לעשות פעולה מסויימת בעניני יהדות, ישמחו ההורים למלא את רצון הילד או הילדה, אשר, גם אם הסיבה החיצונית לכך היא מפני רצונם לזכות בחיוך של הילדים, לשמחם ע"י מילוי רצונם, הרי, הסיבה האמיתית והפנימית היא - מפני שנתגלה רצונם האמיתי "לעשות את כל דברי התורה הזאת".

.

ומכאן באים גם לענין ד"הקהל" בתורה - ובהקדמה:

כתיב "זאת התורה אדם". ומזה מובן שהענין ד"הקהל" כפי שהוא באדם (הן בנוגע לכללות ישראל, והן בנוגע לכל אדם פרטי) ישנו גם (ואדרבה - לכל לראש) בתורה.

ובפשטות - להקהיל ולקבץ את עניני התורה שבהם נתבארו פרטי הענינים ד"הקהל", בנגלה בתורה, כולל ובמיוחד - בפנימיות התורה, כפי שנתבארה בתורת החסידות, בענינים המעוררים לבו של אדם ליראת ה', בהתאם לתוכן העיקרי ד"הקהל" - "ליראה את ה'".

(משיחת יום שמחת תורה ה'תשמ"ח)

לחפש הזדמנויות לפעול ב"הקהל"

עתה, כאשר כאו"א חוזר למקומו, בא הזמן למעשה בפועל, שהרי כאו"א נוסע לעירו, לשכונתו ולחוג שלו, ששם הוא בעל השפעה, וממילא מוטלת עליו החובה לעסוק בזה בפועל.

והנה, כאשר זוכים לקבלת כל הברכות, אזי המוח והלב פנויים, מתוך מנוחת הנפש ומנוחת הגוף - להיות מסורים להפצת היהדות והחסידות, הפצת המעיינות, מתוך שמחה וטוב לבב, ובהצלחה רבה ומופלגה.

ובכלל זה - השליחות המיוחדת, של כאו"א מאתנו, ושל כל כלל ישראל, בשנה זו, שנת "הקהל" (כאמור) - לחפש הזדמנויות לפעול ב"הקהל", דהיינו שלא להמתין עד שיעוררוהו פעם אחר פעם, אלא כאו"א, האנשים הנשים והטף, צריך ללכת ולחפש בעצמו הזדמנויות לאסוף חברים (והנשים - חברות) שביכלתו להשפיע עליהם.

ולכל לראש - ע"י היותו דוגמא חי' לכל, למבוגרים ולקטני קטנים, מה הם חיים יהודיים,

וכמו"כ השפעה בדיבור, ובודאי יצליח, שהרי "דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב" ופועלים פעולתם, ובפרט שגם כל הנמצאים בסביבתו עושים כן ואף הם פועלים בכיוון זה. ובפרטיות יותר:

כל אדם, יהי מי שיהי הוא בעל השפעה על מספר מסויים של אנשים או ילדים וביכולתו לפעול עליהם שיוסיפו יותר בכל עניני יהדות (וכאמור - התחלת ההשפעה היא שיהי דוגמא חי').

ובודאי יצליח בזה בהצלחה רבה ומופלגה, הרבה יותר מן המשוער (כפי שדובר בארוכה בהתוועדויות שלפנ"ז).

ו"המעשה הוא העיקר":

עתה, כאשר כאו"א חוזר למקומו, בא הזמן למעשה בפועל, שהרי כאו"א נוסע לעירו, לשכונתו ולחוג שלו, ששם הוא בעל השפעה, וממילא מוטלת עליו החובה לעסוק בזה בפועל.

ולוסיף דהפעולה בזה לא צריכה להיות, ח"ו מפני שמישהו מכריח לעשות, אדרבה - הוא עצמו מרגיש ברגש פנימי, דרישה ותאוה גדולה ביותר, להקהיל יהודים לעניני יהדות, לעשות טובה ליהודי ולהשפיע (ע"י היותו דוגמא חי') על עוד יהודים, החל מביתו ומשפחתו ועד לכל השכונה, ולשאר השכונות והערים עד לכל המדינות.

ועד אשר פעולות אלו יביאו לידי כך שבמהרה בימינו ממש יסיים הקב"ה את ה"הקהל" שלו ויקויים, בפועל ממש, "ואתם תלוקטו לאחד אחד", היינו שהקב"ה לוקח את כאו"א מיישראל, האנשים והנשים והטף, וקטני קטנים בכלל, בידו ומוביל את כולם ביחד, לקראת הגאולה, כך שכל ישראל נפגשים בדרך, שהרי כולם הולכים בכיוון אחד ומתקרבים לגאולה, ובהמשך לזה, ממחר הקב"ה "אחישנה" ב"אחישנה" גופא, ומזרז את שלימות הקיום ד"אתם תלוקטו לאחד אחד".

והתחלת הזירוז היא עי"ז שנתן בכאו"א מיישראל, ובכלל ישראל, חיות בעבודתם ב"הקהל", וזריזות זו (באופן ד"אחישנה" שב"אחישנה") ממחרת עוד יותר את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ובקרוב ממש נפגשים כולם בארץ הקודש, "ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה", ושם גופא - בירושלים עיה"ק "קריית מלך רב", ושם גופא - כולם ביחד - בהר הקודש, הר הבית, ובביהמ"ק - "מקדש אדני כוננו ידיך".

ושם מתגלה הקב"ה בגילוי פנימי יותר ובהוספה "באור פני מלך חיים", מלבד לוחות הברית וארון הקודש - בקודש הקדשים. וכל זה - כאמור - במהרה בימינו ממש, ו"לא עיכבן אפילו כהרף עין".

(יחידות כללית - כ"ו תשרי התשמ"ח)

שמחת
תורה
**ביום
רביון**

שיח חסידים על ימי שמחת-תורה במחיצת רבינו במשך השנים כפי שנחרתו בזכרונם. תיאור חי של המאורעות, המעמדים ורגעי הנצח בימי שמחת-תורה המאירים, החקוקים על לוח לבו של כל מי שזכה לחזות בקודש בזמן זה, הנעלה מכל מדידה והגבלה * רישומי רבי-שיח שקיים 'ועד תלמידי התמימים העולמי' בחודש תשרי תשע"ג

בהשתתפות:
הרב מיכאל אהרן זליגסון
הרב אליעזר זקליקובסקי
הרב נחום יצחק קפלן

סדר היום ליל שמיני-עצרת

הרב זליגסון:

נפתח בתיאור כללי של מאורעות ימי שמיני-עצרת ושמחת-תורה.

בדרך-כלל, בלילה הראשון של החג, ליל שמיני-עצרת, היה הרבי מתפלל תפילת מעריב מיד בזמנה, ולאחר התפילה הייתה הפסקה עד לשעה תשע. בשעה תשע נכנס הרבי והחלו ההקפות. בדרך-כלל, בליל החג הראשון הקהל לא היה יוצא ל"תהלוכה", מפני שברוב בתי הכנסיות עורכים את ההקפות דווקא בלילה השני - ליל שמחת-תורה. בזמן ההפסקה הקהל הרחב עשה קידוש וסעודה קלה, והיה מוכן להקפות בשעה תשע.

כאשר הרבי נכנס בשעה תשע לז'אל' הגדול, האולם היה ממש מלא. בשנים המאוחרות יותר היה זה עדי-כדי-כך, שהיו צריכים להפעיל את כל הכוחות בכדי לעמוד בצורה איתנה, על-מנת שאיש לא ייפול חלילה בשעה שהרבי עובר. כשהרבי נכנס עמד כלאחד על

מקומו ללא תזוזה, גם אם היה תלוי על ספסל או על שולחן בכדי שהרבי יוכל לעבור... את הדרך סידרו ממש רגעים אחדים לפני שהרבי עבר. בכניסתו נזהר הרבי שלא לפגוע במישהו מהעומדים משני הצדדים, וכך נכנס להקפות. בעת כניסתו של הרבי ניגנו את הניגון הקבוע, וכשהגיע אל מקום כבודו בתפילה, פנה הרבי לעבר הקהל ועודד את השירה משך זמן, ולאחר-מכן התחילו ב"אתה הראת".

את סדר "אתה הראת" אמרו שלוש פעמים. בדרך כלל, בפעם הראשונה אמר הרבי בעצמו את כל פסוקי ה"אתה הראת", ובפעם השניה והשלישית רק את הפסוק הראשון והאחרון. עם השנים, הוסיף הרבי גם את הפסוק 'פרצת' לאחר פסוקי "אתה הראת". בשנת תשכ"ח, בקשר לשנת 'הקהל', הוסיף הרבי גם את הפסוק "הנני מביא אותם מארץ צפון וקבצתים מירכתי ארץ וכו'", וחזר על הפסוק ג' פעמים.

בכל פעם בסיום אמירת פסוקי "אתה הראת", הסתובב הרבי אל הקהל והחל לנגן ניגון מסוים - לפעמים היה זה ניגון

ההקפות של אביו ולעתים הניגון "על הסלע הרך" - ועודד את השירה משך זמן. לאחר הניגון אמרו שוב את פסוקי "אתה הראת", עד שהגיעו להקפות.

בדרך-כלל, ההקפות בליל שמיני עצרת לא היו ארוכות כבליל שמחת-תורה. ליל שמחת-תורה אצל הרבי היה ממש 'למעלה מהזמן בזמן'.

אחרי גמר ההקפות בלילה הראשון, בסביבות השעה עשר וחצי, הלך הקהל לסעוד סעודת יום טוב.

ליל שמחת-תורה

בלילה השני - ליל שמחת-תורה, הסדר היה שונה לחלוטין. אחר תפילת מעריב בזמנה הרבי קיים פארברענגען. תכליתה של התוועדות זו הייתה הכנה להקפות. מספר פעמים אירע שהרבי שאל האם הבחורים כבר שבו מה'תהלוכה'. מספרים שהיו פעמים בהן הרבי חזר על הנקודות עליהן דיבר מוקדם יותר בהתוועדות, בכדי שהחוזרים מהתהלוכה ישמעו את המדובר בהתוועדות.

בהתוועדות זו, הבחורים לא נכחו, משום שאף אחד לא רצה להעז פניו בעמדו לפני הרבי בזמן בו עליו להיות בתהלוכה, וממילא האולם היה ריק למדי. מעניין לציין, שהרבי כתב פעם לאחד מזקני הרבנים שעבור הבחורים, ההליכה לתהלוכה למרחקים, בידעם שבה בשעה הרבי מתוועד, היא מסירות נפש.

כשהיינו ב'תהלוכה' בבתי כנסת בפלאטבוש או בשכונות אחרות, היינו מסתכלים כל העת על השעון, וכאשר

הורה על השעה חמישה לתשע, ידענו שהרבי כבר נכנס להתוועד ואילו אנו - נמצאים בפלאטבוש... לחזור ל770 ייקח שעה או יותר, אבל כך היה, וזו הייתה השליחות שלנו. מיד כשגמרו את כל ההקפות בבית הכנסת, מיהרנו לחזור ל770, והיינו מגיעים באמצע ההתוועדות. ההתוועדות נגמרה בסביבות השעה שתיים עשרה בלילה.

בכללות הרבי דיבר בהתוועדות על ענייני התעוררות ועל קביעות עיתים לתורה. בשנת תשכ"ח הרבי דיבר בבכיות על בחור מרוסיה שכתב לרבי שיש לו בעיות עם מחשבות-זרות. הרבי דיבר על כך ששום ענין לא נוגע לו, לא המצב הקשה ברוסיה, ולא העובדה שהוא עומד כבר בגיל השידוכין, הדבר היחיד שכואב ונוגע לו - זהו העניין של מחשבות-זרות. הרבי הפסיק בדיבורו והתחיל לבכות משך זמן (באותה התוועדות לא אמר הרבי מאמר).

לאחר סיום ההתוועדות, ביקשו הממונים לשנות את הסדר ב770 ממתכונת ההתוועדות לצורה המתאימה להקפות. היה זה ממש אחד מה'עשרה נסים שנעשו בבית המקדש'... במהירות רבה הורמו הספסלים והשולחנות באוויר, האחד סוחב שולחן, האחר סוחב ספסל והשלישי "קנה שביתה" - מקום בו יעמוד להקפות...

קרוב לשעה אחת בלילה נכנס הרבי להקפות.

אני זוכר, כילד בתחילת שנות הכ"ף, שהיו זוגות צעירים מודרניים רבים מכל בתי הכנסיות שהיו מתאספים ומתכנסים ב770. היה ידוע

שבליבאוויטש מתקיימים ההקפות המאוחרות והאחרונות באזור, ועליכן כולם הגיעו ל־770. בית הכנסת היה ממש עמוס, ובלתי ניתן היה להיכנס אליו...

אני זוכר שכבחורים לא אכלנו כבר מהשעה שש או שבע, ועד לשעה שלוש וחצי בבוקר. היינו הולכים לתהלוכה, בבית הכנסת היה קידוש וכבדו אותנו במזונות, כמובן שלא הייתה שם "סעודת שלמה בשעתו"... כשחזרנו ל־770, ההתוועדות כבר הייתה באמצעה, ומי חשב על אוכל בזמן שהרבי מתוועד... וכך נדחקנו למקומותנו הקבועים ב־770. לאחר ההתוועדות התכוננו כולם להקפות ואיש לא העלה בדעתו ללכת הביתה בזמן זה, כך שהתיישבנו לאכול סעודת יום טוב בשלוש וחצי לפנות בוקר.

בלילה השני, הייתה מגיעה להקפות קבוצה גדולה מהשגרירות הישראלית בניו יורק. בעת אמירת ה"אתה הראת" הרבי דיבר עם כל אחד ואחד מהם. הדבר ארך זמן מה, כמובן שהמתינו עד שהרבי ימשיך ב"אתה הראת". את חברי הקבוצה הזו כיבדו אחריכך בהקפה בה ניגנו 'עוצו עצה ותופר'. בכל שנה התקיים סדר זה - בו כיבד הרבי את הקבוצה מהשגרירות. כיבדו אותם גם בגשמיות - עם מזונות ושתייה. חברי השגרירות ידעו שזה כבוד גדול להתקבל אצל הרבי בשמחת־תורה מדי שנה.

עניין נוסף בליל שמחת־תורה היה הניגון החדש שהרבי לימד. היה זה ממש לפנות בוקר, בשעה חמש־שש, לאחר סיום הסעודה בדירתו של הרבי

הרבי צ'צ'קומה השניה, נכנס הרבי ולימד את הניגון החדש.

הפעם הראשונה בה הרבי לימד ניגון חדש, הייתה בשבת פרשת קדושים תשי"ד, אז לימד את הניגון "צמאה לך נפשי". הפעם השנייה הייתה בליל ב' דחג הפסח תשט"ו בה לימד את הניגון "והיא שעמדה". הייתה אז התוועדות בשעה אחת וחצי בלילה ('על יבש' - אחר אכילת האפיקומן) שנמשכה עד השעה ארבע לפנות בוקר.

לאחרי־מכן החל הרבי את הסדר של לימוד הניגון בשמחת־תורה. שנת תשכ"ד הייתה האחרונה בה לימד הרבי ניגון. באותה שנה לימד שני ניגונים - "הוא אלוקינו" ו"כי אנו עמך".

[בהתוועדות י"ב תמוז תשכ"ה אמר הרבי שאילו היה זה שמחת־תורה, היה מלמד ניגון חדש, אך לפועל לא זכינו לעוד ניגון. יוצא מן הכלל היה שמחת־תורה תשל"ד, בזמן ההקפות ניגן הרבי את הניגון "האדרת והאמונה" במנגינת המארש הצרפתי ואחריכך ניגנוהו בשעת ההתוועדות.]

לאחר שלימד את הניגון, היה הרבי מחלק משקה לאלו שקיבלו על־עצמם להוסיף בלימוד החסידות. פעם ניגש מישהו לרבי, והרבי שאלו האם הוא מקבל על־עצמו החלטה להתחיל ללמוד, כאשר הוא אמר שעליו לחשוב בדבר, אמר הרבי שאין לו זמן, היות ועליו להכין את עצמו לתפילה. היה זה בשעה שש בבוקר...

יום שמחת־תורה

בשעה עשר בבוקר בדיוק הרבי

הטלית ממש החלה ליפול והרבי היה מסדרה.

לאחר תפילת שחרית התקיימו ההקפות.

'שאמיל'ס ניגון'

הרב קפלן:

הפעם הראשונה בה התירו לי הוריי להיות ער בשעה בה לימד הרבי את הניגון החדש, הייתה בשנת תשי"ט.

בשעה שלוש לפנות בוקר שבנו

נכנס לתפילת שחרית. אני זוכר בתור ילד שהיו יכולים לספור על יד אחת או שתיים, אולי קצת יותר מזה, כמה אנשים נכחו אז ב770. רקדו כל הלילה, ובבוקר היו רק "נעליים קרועות" - כבשיחה הידועה. מחזה מיוחד היה בכל שנה ושנה כאשר הרבי נכנס לשחרית ביום שמחת תורה, כשהוא מעוטף בטליתו. הרבי פנה אל הקהל והחל לנגן את הניגון של אביו, 'א שמחת תורה'דיקע ניגון', עודד את השירה ורקד. לפעמים

רבה כליכך, שבלתי ניתן היה להיכנס מהדלתות כרגיל, והיה צורך להידחף. ואני, ילד בן שתים־עשרה, איך אכנס? עשיתי כפי שעשו כל בני גילי, 'געקראכן אונטער די פיס' - מתחת לרגליים של הקהל...

החבר'ה היו אחרי מעט 'לחיים'. והמתח רב - תיכף יכנס הרבי והדחיפות אימות. במצב דחוק כזה, היו צריכים ליצור דרך בכדי שהרבי יוכל לעבור...

הפנים של הרבי... אני זוכר שעמדתי

לביתנו, ומובן, שילד המגיע הביתה בשעה כזו, אינו יכול לחזור שוב ל770... בשנת תשי"ט, הייתי כבר "מופלא הסמוך לאיש", אמרתי לאבי ע"ה: "איך גיי צוריק", אני חוזר ל770. אני זוכר שהוא אמר לי שארדם באמצע הדרך, ואפילו לא אצליח להגיע לשם. ובכל זאת הגעתי!...

זה היה ב'שאלאש'. גודל ה'שאלאש' כולו, היה כמו חלקו הראשון של בית הכנסת כפי שהוא כיום. הצפיפות הייתה

בעלי כח על הסדר. עם־זאת, לא בכל פעם הצליחו לשמור על כך שלא יפלו אל תוך ד' אמותיו של הרבי...

לא היה רמקול, הצפיפות הייתה נוראה, וכמובן שכל אחד רצה לשמוע. בתחילה הרבי דיבר בקול רם יותר, אולם במשך הסיפור החל לבכות. הרבי סיפר את הסיפור על שאמיל בבכי רב, כל גופו הק' רעד, "שאמיל זוכט וואו איז זיין מקור ושורש, די נשמה פון א אידן".

אני הייתי ילד, אבל הסתכלתי על

מול הרבי בשנת תשי"ט ופניו הק' היו רעננות וערניות. חיוך גדול, שמחה על הפנים, פנים מאירות ממש.

כשהרבי נכנס יצרו איזושהי דרך, הרבי עלה על הבמה הקטנה, והחל לספר את הסיפור.

אלו שהצטיינו בכח גבורתם עמדו סביב לבמה הקטנה, שלא הייתה כ־אם מספר ארגזי חלב מחוברים, ועליהם קרש. על 'במה' זו עמד הרבי, כשמסביב, כאמור, שמרו מספר אנשים

השעה שתיים עשרה. וכך, בשעה אחת
בצהריים, הלכתי לעבר 770.

אני צועד, וברחוב קינגסטון, על־יד
רחוב פרזידנט, אני פוגש את הרבנית
חנה – אמו של הרבי. היא הכירה אותי,
משום שזכרה אותי עוד מהימים בהם
היינו בפוקינג, ומאז ביקרתי בביתה
מספר פעמים. אמרתי לה 'גוט יום טוב'
והיא שאלה אותי מיד: "דו ביסט געווען
נעכטן אין ניגון?" [היית אתמול בניגון?]
עניתי שכן. "דו גייסט יעצט אין שול?"
[אתה הולך עכשיו לבית הכנסת?],
שאלה, והשבתי בחיוב, "אז בא נלך
ביחד" אמרה.

היא שאלה אותי מה היה הניגון
שהרבי לימד, עניתי לה שאת הניגון
עצמו איני זוכר, אך הוא נקרא 'שאמיל'.
איני יודע מיהו שאמיל, אבל הרבי סיפר
סיפור, ובכה הרבה. היא לא הייתה
צריכה לשמוע יותר מזה.

הלכנו יחד, הגענו בסמוך ל770
והרבנית רצתה להיכנס ולראות את
הרבי בעת ההקפות. הלכנו לכניסה ל770
(במקום שלימים הפך לחניית רכבו של
הרבי), היא ירדה איתי יחד. פתחתי לה
את הדלת והיא נכנסה פנימה. הצפיפות
שם הייתה כזו שיש רק בשמחת־תורה...
דפקתי על כתפו של מישהו, ופתאום
נוצר שביל עד למקום בו עמד הרבי.
היה זה כבר לאחר ההקפות, הרבי
עומד במקומו ומנגן את ניגון ההקפות
של אביו, ולפתע הרבי רואה את אמו
עומדת בכניסה. היא אמרה לו 'גוט יום
טוב' בניע ראש, וגם הרבי הנהן בראשו
לעברה, היא אמרה שוב 'גוט יום טוב'
ויצאה.

הבחורים, ופניהם היו מאוימות. הרבי
מספר את הסיפור ועדיין לא מנגן שום
דבר, והקהל מחכה לרגע בו הרבי יתחיל
לנגן את הניגון עצמו. אחרי הבכיות
החל הרבי לנגן בקול רועד, וכך פעם
שניה, ואז פנה להרב יואל כהן ולר' משה
טלישבסקי שינגנו.

אחרי כל המחזה המרגש הזה,
כשהרבי בכה כך, ושמענו את הסיפור,
איש לא היה מסוגל לנגן אף לא מקצת
מן הניגון. בדרך־כלל היה הסדר שהרבי
מלמד בבא אחת ואחר כך היו שרים
כולם, וכך לימד את הניגון משך כמה
פעמים. אבל את ניגון שאמיל, הרבי ניגן
פעם ראשונה ושניה, ואף אחד לא היה
מסוגל לתפוס אפילו תו אחד. רק בפעם
השלישית הקהל התחיל להבין קמעא.

הרבי עמד זמן רב אחר־כך. בשנים
הבאות, ארך המעמד מעט יותר מחצי
שעה, וחלוקת המשקה בכלל, אולם
בשנת תשי"ט – הניגון ארך הרבה יותר.
זמן, בגלל כל הסיפור ובכיותיו של הרבי.

חלוקת המשקה הייתה דווקא לאלו
שקיבלו על עצמם תוספת בלימוד
החסידות, ואני בתור ילד לפני גיל בר־
מצוה לא זכיתי לקבל משקה. הרבי יצא
בסביבות השעה שש בבוקר, אולי מעט
לפני. בחורים רבים נשארו לרקוד ולשיר
את הניגון שוב, ואנו הלכנו הביתה.

רגע של מלכות

כמובן שלמחרת לא התעוררתי
לקראת השעה עשר, בכדי להיות ב770
כשמתחילים 'הודו', ואף לא באחת
עשרה ל'ברכו'... ואפילו לא לקריאת
התורה... התעוררתי רק בסביבות

היה זה מחזה מיוחד ונורא הוד.

למעלה ממדידה והגבלה

הרב זקליקובסקי:

כאשר הייתי ילד ב770, ה'הקפות של הרבי' - היו ההקפה הראשונה והשביעית. הרבי היה מגיע לבימה שמוקמה באמצע בית הכנסת ורוקד עם הרש"ג. הריקוד היה אורך ממש שניות ספורות, בפרט אחרי שנת

תשל"ח כשד"ר וייס היה עומד שם ומסתכל (הרבי רצה שגם הוא ירקוד). בהקפה זו לא היו ריקודים ממש, כי אם מספר סיבובים. הרש"ג בעצמו לא הרגיש בטוב כלי-כך, וכך הייתה נראית כל ההקפה.

הרב זליגסון:

אני זוכר שבזמן בו הרבי רקד עם הרש"ג, היו פעמים שהרבי נעצר ממש באמצע, הסתכל לכיוון מסוים ועודד

בראשו הק' כסימן לשיר חזק יותר, ולאחר-מכן, בסיבוב נוסף, עודד לפינה נוספת. היה זה ממש פלא, שהרבי מסתכל על קבוצה של אברכים ובחורים ומעודד את השירה בארשת רצינית.

בדרך כלל, לאחר שההקפה נגמרה, הרבי היה אוחז את הרש"ג כדי לוודא שהוא חש בטוב אחרי הריקוד. לאחר מכן, הרבי קיבל את הסידור שלו (בזמן ההקפות ר' לייבל ביסטריצקי היה מחזיק את הסידור עבור הרבי) וחזר מההקפות.

הרב זקליקובסקי:

בשנת תשמ"ח, הרש"ג כבר היה מאוד חולה והכניסוהו בכסא-גלגלים. ממש לפני ההקפות, הורע מצבו, עטפו אותו בשמיכה, אך דקות אחדות לפני כניסת הרבי הוא חש בלבו ואמר שאינו יכול להישאר עוד בבית הכנסת. אנשי 'הצלה' הגיעו ואמרו שיש להוציא אותו מבית הכנסת. 'הייתכן שהרש"ג לא יהיה בהקפות?! הרי הוא זה שרוקד עם הרבי! איך זה יכול להיות?.'

וכך, דקה או שתיים לפני שהרבי נכנס, מגביהים את הכיסא של הרש"ג, ומעבירים אותו דרך כל 770 העמוס עד אפס מקום. הבחורים החלו להתלחש, 'הרש"ג לא יהיה בהקפות, ומה יהיה בהקפה של הרבי? הוא לא מרגיש טוב, עם מי הרבי ירקוד? ד"ר וייס?!'.

ואז נכנס הרבי. זו היתה שנת 'תשס"ח' ולכן כל האווירה של שמחת-תורה הייתה "לעילא ולעילא". קשה לתאר את זה במילים, פשוט היה אפשר למשש בידיים את האווירה והשמחה. כשהרבי נכנס, הניח את הסידור על

הסטנדר והסתובב אל הקהל. ניגנו את הניגון הידוע שהיו מנגנים כשהרבי נכנס להקפות (המנגינה עליה גם הורכבו המילים "כתיבה וחתימה טובה"), הרבי מסתובב ומתחיל פשוט 'לזרוק את עצמו' עם הידיים. היה נראה מיד שההקפות היום יראו אחרת לגמרי. משהו!...

וכך הרבי עומד ומנגן ומניף את ידיו ולא מפסיק, הרבי מגביה את הקהל ומוציא את כולם מכל ההגבלות; ממשיך ב"אתה הראת" עם כל הפרטים; ואז מגיעה ההקפה הראשונה. נותנים לרבי את ספר התורה, והרבי עושה את דרכו עם ספר התורה שלו לבמה שהייתה באמצע בית הכנסת. זה היה נקרא ה'חיות', עמדו שולחנות ובתוכם בימה עליה הרבי עמד. הבימה הייתה גבוהה במעט מהרצפה, באופן שכולם יכלו לראות. הרבי מגיע ל'חיות' והרש"ג - הרי לא נמצא שם, ואז.. הרבי החל לנגן את ניגון ההקפות, והחל לרקוד בעצמו! זה היה ציור שאף אחד לא ראה עד אז.

בתחילה הרבי רקד בהליכה איטית, הסתובב והסתכל כך מסביב, ליד ה"חיות" היו עומדות "פירמידות" גדולות, שורות-שורות של בחורים עד לגג ולעזרת הנשים, ופתאום הרבי מתחיל להסתכל על הקהל ולרקוד עם ספר התורה בעצמו, לוקח את ספר התורה ומניף אותו חזק, ועוד יותר חזק. אני עמדתי ליד ה"חיות", ואני רואה פתאום שהרבי מגביה את רגליו הק' ומתחיל לרקוד! וכך שומעים "איי יאי איי יאי...". תארו לעצמכם! אף פעם הרבי לא הגביה רגל, בכל שנה בהקפות היה זה פשוט ריקוד איטי עם הרש"ג.

באמת טעם את זה, כיון שלא ראה את פניו הק' של הרבי. כך הם עמדו ושרו, ולפתע הרבי מסתכל בפניו של כל אחד ואחד מהם, עובר מאדם לאדם, ומתחיל שוב לרקוד, ומניף כך את ספר התורה. ואז, לאחר שחשבנו שאנו כבר סיימנו, שוב פעם הרבי מסתובב לכיווננו, ואחר־כך שוב לכיוון השני, ופתאום הרבי חוזר שוב לצד שלנו, מתחיל הרבה יותר חזק, בלי שום הגבלה.

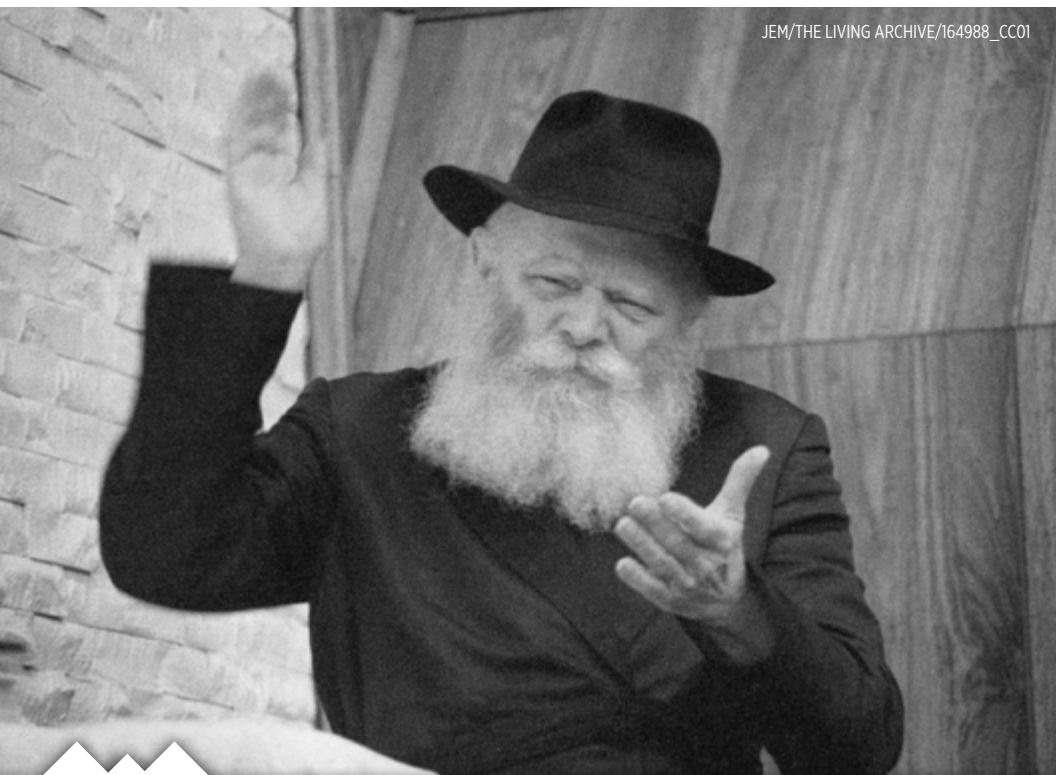
וכך עוד הפעם ועוד הפעם. האנשים פשוט קופצים, קשה לתאר את זה - אין כוח ואין קול, כולם שרים בצעקה, פתאום הרבי רואה שאפסו כוחותינו - ומסתובב לצד השני.

צריך להבין שמדובר על הקפה שבכל השנים ארכה לערך שלושים

וכאן, הרבי מתחיל פשוט לרקוד! הרבי עומד כך ומסתכל על כל אחד ואחד שעומד מולו, ורוקד עם ספר התורה. אי אפשר היה לעמוד שם מבלי לרקוד ולפזז - הרבי מסתכל עליך, רוקד עם ספר התורה 'און קלאפט מיט די פיס' [רוקע ברגליו]. ממש כך...

הקהל כולו מתחיל לקפוץ ולרקוד, וככל שאנחנו רוקדים - הרבי מתחיל לרקוד חזק יותר וממש 'זורק' את ספר התורה בלי הגבלות. הקהל פשוט לא יכל לעמוד בקצב של הרבי. הרבי עודד שוב ושוב, עד שלכולם ממש נגמרו הכוחות, ומיד הרבי מסתובב לעבר השני (כאומר: אתן לכם לנוח כמה דקות...). עד עתה הקהל שעמד בצד השני, הביט על הרבי מאחור וראה איך שכולם רוקדים, אך לא

JEM/THE LIVING ARCHIVE/164988_CC01

מלך פורץ גדר

הרב זקליקובסקי:

אם אפשר להגדיר בשכל הקטן שלנו יום אחד בו הרבי פשוט יצא מהגדרות, מההגבלות, היה זה בשמחת־תורה. כיון שלאורך השנה, כל פרט וכל נקודה אצל הרבי היו מתוך סדר מסודר, אולם בשמחת־תורה היה בדיוק ההיפך מזה, פשוט בגשמיות. הרבי כביכול הוציא את עצמו מההגבלות.

זו הייתה האווירה ב770 לאורך כל

שניות, דקה, שתי דקות, וכאן פתאום הרבי עומד כך כרבע שעה - עשרים דקות, ואינו מפסיק לרקוד פשוט בגשמיות, עם הרגליים, מסתובב עם ספר התורה, 'זורק' את עצמו למעלה ולמטה לימין ולשמאל שוב ושוב, לצד אחד ולצד השני... וכך נגמרה ההקפה הראשונה.

איש לא דמיין לאלו גילויים נזכה באותו ערב...

JEW/THE LIVING ARCHIVE/16849

את השיחות העמוקות ביותר, היו צריכים להתרכז מאוד, ומיד אחרי כן להתכונן להקפות. בזמן ההקפות הרבי בעצמו הראה את היציאה מכל הגדרים. לא שמישהו יצא מגדריו לפני הרבי חלילה, שהרי "מאן דמחוי במחוג קמי מלכא וכו..."

היו שזקקו לברכה מיוחדת - אני זוכר שלאחד מידידי לא היו ילדים משך מספר שנים אחר החתונה, ל"ע. בשמחת־תורה הוא נדחף עד לקרבת הרבי והזכיר את עצמו רק לרגע, הרבי בירך אותו, ובמשך השנה נולדה לו בת. אודות פקידת עקרות מספרים על הצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב, אבל אנחנו ראינו את זה במוחש אצל הרבי בשמחת־תורה.

הנה אנכי והילדים

הרב זליגסון:

בשנת תשמ"א הרש"ג לא חש בטוב ושהה בבית־הרפואה, ועליכן לא השתתף בהקפות.

הרבי רקד בהקפות עם הילדים. הרבי ביקש שכל הילדים שתחת לגיל בר מצוה יהיו שם, היו כאלו שכנראה החזיקו עצמם בבחינת 'ילדים'... והגיעו מתחת לשולחן... והרבי אמר להם: במחילת כבודכם, אתם למעלה מגיל בר מצוה, אינכם שייכים לכאן. הרבי החל לעשות בעצמו סדר, בכדי שיהיו שם רק הילדים. הרבי רקד אז לכל צד ופינה, והילדים מסביב לו, היה זה ציור ממש נפלא. זה אירע מיד לאחר ייסוד צבאות השם, וממילא כל התקופה ההיא הייתה בסימן צבאות השם.

ימי שמחת־תורה. כבר מהרגע הראשון בו הרגשנו ששמחת־תורה בפתח - הושענא רבא, תהלים; ועד לבוקר שלאחר כוס של ברכה - האווירה הייתה מרוממת כזו. הרבי פשוט רצה לפעול שנצא מההגבלות שלנו, שנרגיש שאנחנו לא נמצאים בעולם הזה. שנחוש שאיננו מצויים בעולם הקשור למדידות והגבלות, זמן ומקום. זה היה הבריח התיכון של כל שמחת־תורה. פשוט "ארוסיגין" מכל ההגבלות. רקדת? עוד קצת! ניגנת? עוד קצת! מהר? עוד יותר מהר! מאוחר? עוד שעה! זו הייתה כל האווירה של שמחת־תורה. לשכוח מהעולם, לשכוח מגשמיות, לשכוח מכל מה שמתרחש מסביב לנו, מהמשפחה, מאוכל, ממצב הרוח שלך, מהכל. יש להניח הכל בצד. בשמחת־תורה יש רק דבר אחד - שמחת־תורה, וזהו. לרקוד ולשמוח, ולהיות ביחד עם הרבי. אם הרבי ראה מישהו שקצת מצוי בהגבלות שלו, הורה לו לומר 'לחיים'.

בשמחת־תורה הייתה פשוט אווירה מרוממת, והרבי ניצל כל רגע, כמו שהרבי כותב שאפשר לשאוב חביות מלאות של גילויים בשמחת־תורה.

הרב קפלן:

אם נעיין בשיחות של שמחת־תורה, בכל ספרי השיחות, נראה שדווקא השיחות שלפני ההקפות ולאחריהן, בליל שמחת־תורה וביום שמחת־תורה, הן השיחות הכי עמוקות. אני זוכר שבשנת תשכ"ב הרבי התוועד עשר שעות(!) בהתוועדות שנמשכה במוצאי שמחת־תורה.

לפני ההקפות, הזמן בו הרבי אמר

הרב זקליקובסקי:

אבי אומר לי שהרבי רוצה את כל הילדים וזהו. וכך מעבירים אותי מלמעלה ואני בוכה... באותו רגע חשבתי שלא אראה שוב את אבי...

פתאום אני מוצא את עצמי בתוך ה'חיות', וכל הילדים בוכים... הרבי הסתכל עם חיוך כה מיוחד, מאור פנים כזה, על הילדים, וכך הרבי פשוט 'מחק' את הבכיות מהילדים, אחד אחרי השני, כשהרבי עומד ומחייך. אני זוכר ילד בשם יוסף־חיים סלאווין, שהיה מעט צעיר ממני, הוא בכה ובכה, וגם כשהרבי חייך הוא לא הפסיק לבכות, ואז פנה אליו הרבי ואמר: "היינט איז שמחת־תורה, מ'טאר נישט וויינען" [היום שמחת־תורה, אסור לבכות].

כשהתאספו הילדים מכל קצוות בית הכנסת, עדיין עמדו שם גם מבוגרים, והרבי החל לרמוז שאין זה מקומם. בחור אחד יוצא, ועוד בחור, אך חלק

בתשמ"א אני הייתי מהילדים. עמדתי עם אבי, ומאחר שהוא לא היה מהדוחפים, עמדנו בחלק האחורי, ובכל פעם שהרבי עווד בידיו, אבי היה מגביה אותי.

בהקפה החמישית, לפתע קורא הרבי לכל הילדים לבוא. אני מחזיק באבי, אני לא מקראון־הייטס, אני מדטרויט... אני לא מכיר אף אחד, במקום נמצאים אלפי אנשים, והחלטתי שאני לא הולך... ואז אני רואה שמכל הרוחות זורמים ילדים באוויר. לא היה להם כיצד לעבור, משום ש770 היה עמוס, ולכן העבירו אותם מעל ראשי האנשים. עוד ילד ועוד ילד, ממזרח ומצפון, ילדים מועברים מיד ליד באוויר, והרבי עומד ומחכה שכולם יבואו. הרבי מסתכל האם נשאר ילדים נוספים ומחכה שכולם יגיעו, עד האחרון שבהם. התחלתי לבכות, פחדתי, אבל

JEM/THE LIVING ARCHIVE/16846

נתן לו הוראות ומשימות מסוימות שעליו לפעול בברלין.

האנשים שניגשו ודיברו עם הרבי, עשו כן בעיקר ביום שמחת-תורה.

בבוקר, במיוחד בעת התפילה, ראו ממש גילויים נעלים. בדרך כלל הרבי הדגיש בשמחת-תורה לנגן את הניגון "אנא עבדא". זה החל כבר בשבת חול-המועד-סוכות ובהושענא-רבה.

אירע פעם כשהרב שלמה-אהרן קזרנובסקי התפלל לפני העמוד, ובסיום 'ברוך שמיא', כשכבר החל לומר 'שמע ישראל', הרבי עשה בידו תנועה של ביטול, והחל לנגן "אנא עבדא".

אירע פעם ששכחו לנגן "אנא עבדא" לפני הוצאת ספר תורה, והרבי החל לנגן כשהחזירו את הספר תורה לפני מוסף.

אירע פעם שהרבי פנה לד"ר וייס ושאלו "איך הדופק?", הד"ר וייס החל לדאוג שמא משהו אירע. והרבי מיד אמר לו: "הדופק שלך, לא הדופק שלי..."

כך ראינו עוד הרבה מאוד עניינים נפלאים שאירעו בזמן ההקפות כשאנשים דיברו עם הרבי.

הרב זקליקובסקי:

ד"ר וייס היה יושב על הרצפה על-יד הרבי, פשוט כדי 'לשמור' שהרבי לא יתאמץ מדי. הוא אהב את הרבי אהבת נפש, ופשוט דאג לרבי. אני זוכר פעם אחת, בה סימן לו הרבי פתאום שיאמר 'לחיים'; הוא אומר 'לחיים', והרבי מסמן לו עוד פעם כך - 'לחיים'; הד"ר אומר לרבי שהוא כבר אמר 'לחיים', והרבי מסמן לו שיאמר 'לחיים' על כוס מלאה. אחד מהמזכירים נתן לו כוס, והד"ר וייס

מן הבחורים נשארו, והסתתרו תחת השולחנות. הרבי ראה את הבחורים מתחת לשולחנות וסימן בידו הק' 'לא', ראיתי בחור "עף" מתחת לשולחן למעלה בן רגע, בחיים שלי לא ראיתי בן אדם שיכול לקפוץ כך... הרבי פשוט חיכה עד שכל המבוגרים יצאו מה"חית", כך שנשארו רק הרבי עם הילדים, (למעט ר' לייבל ביסטרצקי, שהחזיק את הסידור של הרבי בעת ההקפות, וכך היה לו 'תירוץ' בעטיו עמד שם).

וכך הרבי התחיל לרקוד עם הילדים - חיילי צבאות השם, בשנת תשמ"א. לעולם אי-אפשר לשכוח את זה.

הרבי רקד לבד עם ספר התורה, והילדים עמדו בצמוד לרבי, ממש נגעו ברבי, וכולם החזיקו את הידיים ורקדו.

מראה פנים שוחקות

הרב זליגסון:

היו הרבה סיפורים קטנים שאירעו במהלך כניסת הרבי להקפות ויציאתו מהן. היו רבים שניגשו לרבי בכדי לנשק את ספר התורה, או כדי לאחל לרבי ברכות לשנה הבאה, והרבי היה עונה: "גם אתם", היה מישהו שהרבי ענה לו: "גם אתם, עם הרבה כסף".

באחת השנים עמד בדרכו של הרבי יהודי מברלין, והרבי אמר לו שישתדל לעשות מברלין - ליובאוויטש. לאחר ההקפות הרבי אמר לו: "כבר עברו עשר דקות, מה עשיתם?". בבוקר המחר הוא שוב עמד, והרבי שאל אותו: "כבר עברו שתיים-עשרה שעות מה עשיתם?". לאחר שמחת-תורה הוא נכנס ליחידות והרבי

שלחתי יהודים מבית הכנסת], אבל על-כל-פנים צריכים סדר, והרבי אמר שהמסדרים מבקשים שיצאו החוצה מבית הכנסת.

החל משמיני-עצרת תשמ"א היה הרבי שוהה באופן כללי בימי החגים עם הרבניית בספריה. פעם, נכנס הרבי לספריה בין תפילת מעריב להתוועדות. נכח שם אחד מהמקורבים לבית הרב, וכשראה שהרבי נכנס, יצא מיד. הרבי

אומר לרבי 'לחיים ולברכה' ושותה קצת. הרבי אומר לו: 'לא! עוד!', הוא שותה עוד מעט, והרבי אומר 'לא'... הוא שותה עוד, ועוד, ועוד, והרבי לא מניח לו עד שהוא גומר את כל הכוס. לאחר שסיים לשתות את כל הכוס, ופניו אדומות לגמרי, הרבי מחא כפיו קלות לעברו, (כאומר: 'כל הכבוד')...

הד"ר וייס הוא אדם "יקה", אין אדם 'מרובע' יותר מד"ר וייס, והרבי פשוט לוקח אותו ומוציא אותו מהגבלות שלו לגמרי.

הרב זליגסון:

בהתוועדות ההכנה להקפות היו גם כן עניינים מיוחדים רבים.

בשנת תשמ"ז אמר הרבי את השיחה הידועה על שבירת הלוחות, בה מבואר כל העניין של "ישר כחך ששברת", זו הייתה שיחה עם בכיות רבות. השיחה נדפסה בצורה רשמית ב'לקוטי שיחות', אבל משעת מעשה זוכרים את אותה שיחה, בה דיבר הרבי בבכיות רבות, כמאורע מיוחד.

בשנת תשד"מ אמר הרבי, שכיון שזו עת רצון, אזי בעת ההפסקה שבין ההתוועדות להקפות, יברכו האחד את רעהו בברכת כהנים, ומה טוב בנוסח של יברכך. לאורך כל השעה בה היינו בחוץ, הייתה המולה גדולה של ברכת כהנים, איש מברך את רעהו: "יברכך ה' כו', יאר כו', ישא כו'". כך הרבי רצה, הייתה זו עת רצון מיוחדת.

פעם, רצו הגבאים שהרבי יעורר או יזכיר שצריכים לצאת החוצה, והרבי התבטא "איך האב קיין מאל אידן ניט ארויסגעשיקט פון שול" [מעולם לא

JEM/THE LIVING ARCHIVE/142612

ימי בראשית

הרב זקליקובסקי:

כשעבדנו על עריכת הספר "ימי בראשית", תיאר לנו ר' משה גרונור ע"ה, את מעמד ה'הקפות' לפני הנשיאות, כאשר הרבי הקודם התגורר בביתו בקומה השניה של 770. לאחר תפילת מעריב היו הקפות קצרות. הרבי רצה לרקוד אחרי הסעודה. לכן ירד הרבי

אמר לו: "פון משקה גייט מען ניט אוועק" [משקה לא עוזבים] (עמד שם על השולחן בקבוק משקה).

מספרים שבשנים הראשונות – אינני יודע אם זה קרה בשמחת תורה או לא – הרב בן ציון שמטוב היה פעם ב'חדר שני' של הזאל הקטן, כשלתע הרבי נכנס. כאשר ראה את הרבי ממש נרתע, והרבי אמר לו: אני כבר יוצא...

למטה, ורקד עם הבחורים הספורים ששהו שם. רקדו בלי הנעליים, כדי שלא להרעיש ולהפריע לקומה העליונה.

כמדומני, שבשנת תשי"א ערך הרבי הקפות פעם נוספת. לאחר הסעודה ירד הרבי למטה, ואמר שמן הסתם מצויים כאן כאלו שלא עשו הקפות כראוי, הוציאו שוב את ספרי התורה, ועשו הקפות, עד אור הבוקר.

בשנת תשי"ב היה זה כבר בסדר מסודר. שמעתי מסבי, שכאשר הגיע לארה"ב מפוקינג שבגרמניה בערב ראש השנה תשי"ב, סידרו לו דירה מרוחקת מאוד מ770. בשמחת-תורה הוא רצה לבוא לרבי, והלך ברגל מדירתו עד ל770. כשהגיע ל770 היה הרבי באמצע הקפות, והרבי משך את כל העומדים בצד בכתפיהם עד שנכנסו לעניינים והרגישו חלק מהאווירה. הגיעו כל מיני אנשים, בהם ניצולי שואה שהרבי משך בכתפיים לתוך מעגל הריקודים.

שמעתי פעם מהרב אפרים פיקרסקי, שלפני שבנו את ה'שאלאש', היו שני חלונות בתוך החדר של הרבי שפנו

לכיוון האחורי (לא החלונות שפונים לכיוון שדרת איסטרן פארקווי, אלא שני חלונות שפנו לעבר רחוב קינגסטון, מאחורי מקום מושבו הק' של הרבי). לעתים החלונות היו פתוחים ואפשר היה לראות את חדרו של הרבי. "הייתי אחרי קצת משקה", הוא מספר, "ורציתי לראות מה הרבי עושה אחרי הקפות, לאחר כל הריקודים, הפארברענגען, הניגון – מה הרבי יכול לעשות באמצע הלילה, בשעה ארבע לפנות בוקר". לכן הוא נעמד שם, על-יד החלון, וראה שכשהרבי נכנס לחדרו, מוריד את הכובע, 'זורק' אותו לצד, ומיד מוציא גמרא ופשוט מתחיל ללמוד. הוא יצא לגמרי מהכלים מכך שאפשר בארבע לפנות בוקר, אחרי הקפות, התוועדות, משקה וכו' להוציא גמרא ולהתחיל ללמוד.

ומלאה . . פארברענגענס

הרב זליגסון:

עניין נוסף היה, כאשר שמחת-תורה חל ביום שישי (שני ימי יום-טוב ושבת מחוברים). בשנה כזו יצא שבתוך יומיים התקיימו ארבע התוועדויות: בליל שישי התוועדות קודם הקפות, ביום שישי התוועדות קצרה מיד בזמן הדלקת נרות, לאחר-ימכן בשבת בראשית (ומברכים חשון) התקיימה ההתוועדות הקבועה באחת וחצי, ובנוסף עליה – התוועדות נוספת לפני השקיעה, בשעה שש לערך.

אני זוכר שכאשר היו רושמים את השיחות, היו צריכים לזכור מה אמר הרבי בהתוועדות אחת, ומה בהתוועדות אחרת. היו את אלו שלא נכחו בהתוועדות שלפני ההקפות

ההתוועדות השנייה (אחרי קבלת שבת),
בה חלון חדרו של הרבי היה פתוח קצת,
והייתה לי פשוט 'תאווה' לראות... ראיתי
שהרבי פשוט יושב עם ספר ולומד
כאילו דבר לא אירע. בזמן שנמצאים בין
שתי ההתוועדויות לשתי ההתוועדויות
הבאות מחר, הרבי יושב כאילו ממש לא
קורה שום דבר. כאילו העולם לא קיים.
נכח איתי בשעת מעשה הרב שלום־בער

משום שהיו באותה שעה בתהלוכה,
והמניחים היו מבררים אצלם אם הם
זוכרים שהרבי דיבר עניין פלוני ופלוני –
ואם הם לא זכרו, היה זה סימן שהדברים
נאמרו בהתוועדות שלפני ההקפות...

בכלל, חזרת השיחות של שמחתי-
תורה הייתה ממש עבודה קשה.

זכורה לי פעם אחת, בליל שבת אחר

מראה הבית

הרב זקליקובסקי:

במשך כל השנים לא הייתה לרבי בימה מיוחדת במקומו. הרבי היה עומד על הרצפה, ורק למשך חודש תשרי ולאירועים מיוחדים העמידו בימה עבור הרבי. הבימה שיש כיום ב770 עומדת רק משנת תש"נ.

בשמחת-תורה תשנ"ב בנו את הבימה של קריאת התורה שעומדת כיום ב770. לפי ערך המושגים של 770 – הבימה הזו הייתה גדולה, יפה וחזקה. מאחר שרצו שכל הקהל יוכל לראות את הרבי, העמידו חלק מהבימה של קריאת התורה (בימת קריאת התורה מורכבת משלושה חלקים) על גבי הבימה של הרבי, וחלק אחר מבימת קריאת התורה, העמידו בתוך ה"חית" כדי שהרבי יעמוד עליה בהקפות שלו.

הרבי עמד במקום מאוד גבוה, לפי ערך. אני זוכר שכשהרבי נכנס, הוא היה צריך לעלות במדרגות רבות, אבל זהו עוד אחד מהדברים שהרבי עשה למען החסידים.

את סיבוב ההקפה עצמו עשה הרבי למטה, מסביב לבימה, ולריקוד שלאחריה עלה הרבי את כל המדרגות אל הבימה. ואז, הרבי עומד לבדו באמצע בית הכנסת, כשמסביבו אלפי החסידים.

על הבימה עמדו אלו שהחזיקו את ספרי התורה – ר' זלמן יפה, ר' זלמן גורארי ור' יוסף וינברג, וכיוון שלא רצו לעמוד ולהסתיר לכל הקהל, היו צריכים

לזין, ושנים ארוכות לאחר-מכן המחזה המיוחד הזה לא מש מזיכרונו.

גם בשנת תשל"ד הקביעות הייתה ששמחת-תורה חל ביום שישי, והרבי יצא מקבלת שבת, תוך ניגון המילים "ופרצת וכו'", אבל במנגינת "ושמחת בחגך" – היה זה בזמן מלחמת יום כיפור.

בהתוועדות הרבי הסביר, שאמנם יצאנו משמחת-תורה, אבל לא עשינו הבדלה – וממילא שר את הניגון "ופרצת" במנגינת "ושמחת".

בדרך כלל, היה הרבי נכנס להיפרד מהסוכה, ובאותה שנה (תשל"ד) לאחר תפילת מנחה אמר הרבי משפט מיוחד: "כיון שיצאנו מהסוכה לדירת קבע, שתהיה שמחה של קבע על כל השנה".

היו שנים בהן אמר הרבי שיחה בעת ההקפות. בשנת תשל"ז הייתה שיחה, בקשר למאורעות בארץ-ישראל בנוגע לחברון ולירושלים. הרבי דיבר עלייך שחברון שייכת ללויים, משום שהיא אחת ממ"ח ערי הלויים, ואמר שכל הלויים ילכו להקפה החמישית. הרבי החל את ההקפה בהכרזה "מלך עולמים וכו'". היה זה מאורע מיוחד.

כשהרבי יצא מבית הכנסת, פנה אל ר' ישראל דוכמן, שהיה לוי, ואמר לו: "ישראל, גיב נישט אפ חברון...". [אל תמסור את חברון].

היו שנים נוספות בהן החל הרבי לומר שיחה באמצע ההקפות, ובסוף הורה לקבוצה מסוימת לגשת להקפה.

את ספר התורה, דילג במהירות מעל השולחן, וכך נכנס לתוך ה"שלאס מ"ם".

הרב זקליקובסקי:

הרבי היה רגיש מאוד לכל הסדר והצפיפות ב-770, שאף אחד לא ייזק חלילה בגשמיות. בכל פעם שנשמעה קריאה ל'הצלה' הרבי היה מביט, ושואל את המזכיר מה קרה. הרבי תמיד דאג שיהיה סדר מסודר.

הרב זליגסון:

אירע פעם שקם קול רעש גדול, והרבי ציווה להכריז שאם לא יהיה שקט, הוא ייקח מנין לחדרו ויערוך שם הקפות!

שנת תשנ"ב הייתה הפעם היחידה בה השתתפתי בהתוועדות ליל שמחת-תורה, וזה היה ממש מחזה מיוחד, מי שעמד קרוב לרבי חזה בציוור בלתי רגיל. ראו ממש פנים של אימה.

ממש 'לשבת על הרגליים' באימה וביראה.

הרבי עמד והסתכל כך על המראה מסביב, ופתאום התחיל "איי איי..." בניגון הקפות של אביו. היה זה ציור מלכותי מאוד, כשהרבי עמד כל כך גבוה.

מכל הכיוונים עמדו פירמידות שנבנו במיוחד לימי שמחת-תורה, בכדי שיהיה מקום לכולם. והיו את אלו ש'בני לעצמם את המקום שלהם, אחד עם 'באקס' והשני נקשר בשרשרת לתקרה... כל אחד עמד במקומו, והרבי עמד כך במרכז...

הרב זליגסון:

אומרים שזה היה "חית"..." לפעמים זה היה מעין 'מ"ם סופית'... עמדו שם מכל הצדדים, ופעם אירע שהרבי לא יכול היה להיכנס, והיה צריך לדלג מעל השולחן. הרבי נתן למישהו להחזיק

חודש תשרי הוא כמו יריד, בו קונים את הסחורה, ולאחרי כל המסעות מתחילים לפרוק את החבילות ולטעום מכל הסחורות שקנו.

חודש תשרי הוא זמן בו צריך פשוט 'לקבל'. כשנמצאים בד' אמות של הרבי, אפשר לספוג מכל מה שראו ושמעו.

צריכים לדעת שכשנמצאים כאורחים אצל הרבי, מוטלת עלינו האחריות והזכות הנפלאה לנצל את הזמן כראוי. ניצול הזמן כראוי הוא רק עלידי זה שלומדים את תורתו של הרבי, כך מתקשרים עם הרבי. הרבי כתב זאת ב"היום יום", אשר ההתקשרות אל הרבי היא על ידי לימוד תורתו.

ויהי רצון שנזכה להתראות עם הרבי כאן, למטה מעשרה טפחים, עם כל ההתוועדויות של שמחת תורה - בגאולה האמתית והשלימה, בקרוב ממש.

בזמן אחד הניגונים שבין השיחות התעורר ריב בין שניים מהנוכחים, הרבי הביט עליהם אך לא אמר דבר בשעת מעשה. לאחר מכן, בזמן השיחה הרבי הזכיר דברימה בנוגע לזה.

..

מיר וועלן זיך ווייטער

זעהן...

הרב זקליקובסקי:

הגם שאנו נמצאים עכשיו במצב שהחושך יכסה ארץ, הרי כולנו יודעים ששמחת תורה זהו יום של הרבי. הרבי הוא ה'אושפיזין' של שמחת תורה, ושמחת תורה הוא יום של גילויים וקירובים הכי נעלים מאת הרבי.

הרב זליגסון:

פעמים רבות הזכיר הרבי את דברי הרבי הריי"צ בקשר לשמחת תורה -

אנפהא דמלכא עילאה נהירין

תיאור שובה לב וחודר עמקי נפש של כ"ק
אדמו"ר מהריי"צ, על מעמד ההקפות אצל רבינו הזקן
בשם החסיד ר' פנחס רייזעס

מנהגי שמיני עצרת אצל הרבי היו, שבהושענא רבה התפללו מנחה במנין הקטן של הרבי - "גן עדן התחתון" - בשעה מוקדמת, באותו זמן שהיו מתפללים בערב יום הכיפורים. מיד אחרי מנחה היה נרגש כבר אור של שמחה, נהיה כבר שמח על הלב. פעמים רבות היו שומעים איך הרבי לומד בחדרו. בערב אומר הרבי תורה לפני תלמידי ה"חדרים" ויחידי סגולה מבין האורחים.

כעבור כמה שעות מתפללים מעריב במנינו הקטן של הרבי, והרבי יוצא להקפות במעמד יחידי סגולה מבין תלמידי ה"חדרים" ויחידי סגולה מבין האורחים.

הרבי אומר בעצמו כל פסוקי "אתה הראת", הולך בראש כל שבע ההקפות ואומר בעצמו את פזמוני פסוקי ההקפות.

בכל הקפה והקפה שהרבי הקיף את שולחן הקריאה, התחיל ללכת ממקומו בקרן זווית דרומית מזרחית והולך עד מערבית דרומית, שם היה עומד ומחליף את ספר התורה בידו השמאלית ומניח יד ימינו על גבו של אחד מהמקורבים שהיו באותו מעמד, ויוצא בריקוד.

בשעת הריקוד ראו אור ממש. כל אחד הרגיש שנמצא במקום המקדש וכל רגע יקר מכל יקר. בכל רגע יכולים להגיע למדריגות הגבוהות ביותר בתורה, בעבודה ובתשובה. כל אחד הרגיש את ה"משם היו שואבין רוח הקודש".

מי שזכה להיות אצל הרבי בעת הקפות אלו, בראותו את פני קודש הקדשים, בשמעו את ניגון השמחה, בראותו את ריקוד התענוג, שבכל זה השתקפה השתפכות של אהבה בתענוגים, וכאילו נתבטלו מהדרת קודש הקדשים שהיה נרגש בחללו של המנין הקטן.

חסידיים קראו להקפות אלו בשם "הקפות ה"יחידות" של הרבי", ובשם זה רצו לומר שזה הענין של התגלות המקיף ד"יחידה", והיה אז אחד הזמנים המאושרים ביותר בקירוב המאור אל הניצוץ.

מוחלט היה הדבר אצל חסידיים שהנהגתו של הרבי, היא בדוגמא של ההנהגה שלמעלה, כשלמעלה עת רצון של אנפאה דמלכא עילאה נהירין - גם אצל הרבי עת רצון ואנפוהי נהירין.

הקפות ה"יחידות" של הרבי, העמידו את החסיד במעמד ובמצב אחר לגמרי. זוכר אני את הפעם הראשונה שזכיתי להיות נוכח בהקפות אלו שפעלו בי מהפכה ממש, נהייתי לאדם אחר, ואז היה לי בפעם הראשונה ציור נאמן, איך הרגיש עצמו יהודי בבית המקדש כשעלה לרגל וראה גילוי שכינה בבית המקדש.

כל אבר בגוף האדם יש לו תענוג מיוחד בהתאם למהותו של האבר, הראש מתענג משכל, העינים - מראיה, האוזן - משמיעה, הלב - ממדות, היד - ממעשה, הרגל - מהילוך, וכך כל אבר לפי מהותו. ברם, ישנו סוג של עונג הגורם תענוג בכל האברים יחדיו, עד שכל החושים וכל הכשרונות מתבטלים בו. עונג כזה הרגיש החסיד בשעת הקפות ה"יחידות" של הרבי.

וכשם שבהלכות המקדש וכליו, ישנם פרטי דינים בזמן ובמקום, הכל בסדר מסודר, ודוקא כפי שהדין אומר כך היה צריך להיות - כך גם אצל הרבי היה הכל מסודר בזמן ובמקום, על ידי תקנות, שכל החסידיים ידעו אותן ושמרו עליהם בזהירות ובמדויק, מפני שכולם היו מסורים לרבי בכל מאדם ונפשם.

(לקוטי דיבורים, ליקוט י"ד)

דעם
טאטע'נס
ניגון

לאחר־מכן הגיע יום שמחת־תורה. ספר־תורה עדיין לא היה אז ברשותנו. האורח שהיה אוכל אצלנו בימים באותה תקופה – קיבל עבודה כשומר, ובליל שמחת־תורה היה עליו לשהות בשדה ולשמור שהתבואה הצומחת שם לא תיגנב. היינו אפוא אני ובעלי לבדנו בחדר.

הגיע זמן ההקפות. קשה לאדם קטן־ערך כמוני לתאר את החווייה הרוחנית שניכרה על פני בעלי, כשהחל להכריז בקול רם: "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו!" הוא אמר את מלות הפסוק באותו ניגון שבו נהג לעשות זאת בעירנו – בלילה הראשון בבית־הכנסת, בנוכחות מאות רבות של יהודים, ולמחרת – בלילה השני – בביתנו, בנוכחות המקורבים בלבד, שמנו מניינים אחדים. בבית כמו בבית־הכנסת – לא זו בלבד שהיו ריקודים, אלא שנראה היה שגם האבנים רקדו מגודל השמחה...

בשמחה כזו התאזר בעלי גם כאן. הוא אמר כל פסוק, ולאחר כל הקפה שר ורקד – בינו לבין עצמו, כמובן – כשבפיו הניגון שכונה בעירנו "ניגונו של הרב". בין השולחן למיטה היה שטח פנוי קטן, ושם הלך בעלי סביב סביב בעריכת ההקפות: "זך וישר הושיעה נא... טוב ומטיב עננו ביום קראנו" – ניתן היה לחוש במלים אלה את רגשי לבבו, את שאיפתו שהשמחה תהיה שמחה זכה וטהורה. "יודע מחשבות הושיעה נא... לובש צדקות עננו ביום קראנו"...

היתה זו עבורי חווייה קשה ביותר. ישבתי לי בפניה, על שרפרף העץ, והתבוננתי בגודלה ובעוצמתה של אהבת התורה של אדם זה, שרקד כך את כל שבע ההקפות.

(הרבנית חנה נ"ע בזכרונותיה משמחת־תורה בימי גלות בעלה כ"ק הרלווי"צ)

אישרה הרבנית חנה באוזני ר' פיניע את השמועה על ייחוסו של הניגון לחסידי אדמו"ר הזקן.

אמנם בדור השביעי, אין צורך בחיפוש אחר "ייחוסו" של הניגון. החיבה היתרה והנפלאה שנודעה לניגון זה מהרבי – היא היא ייחוסו! בהזדמנויות רבות החל הרבי לנגן את הניגון, ופעמים רבות אף עודדו בעוז ובתעצומות.

בשנים המאוחרות, החל הרבי לנגן ניגון זה באופן קבוע בסיום ההתוועדויות, ואף פעמים שהחל לנגן את הניגון פעמיים במהלך אותה התוועדות!

אנן בחביבותא תליא מילתא

'ניגון הקפות' המפורסם והמרומם של כ"ק הרלווי"צ, אביו של כ"ק רבינו, מיוחס – על־פי השמועה – לחסידי רבינו הזקן, שנהגו לנגנו בשעת ההקפות. כאשר שמועה זו נאמרה לפני הרבי, השיב כי אמנם שמע ניגון זה אצל אביו, אך לא שמע על מקורו. הרבי ציין, כי בעת ההקפות אצל הרבי הריי"צ לא הושר ניגון זה. בפעם אחרת התעניין הרבי אצל ר' פנחס ע"ה אלטהויז על מקורו של הניגון. ר' פיניע השיב כי מקורו מחסידי אדמו"ר הזקן, אך הרבי אמר שלא שמע על כך. לאחר־מכן,

עושה".... כיון שתיכף ומיד ממש באה הגאולה האמיתית והשלימה".

לאחר השיחה החל הרבי את ניגון ההקפות, תוך שמעודדו בעידודים בלתי רגילים.

להלן תיאור חי מיומן מאותה תקופה:

"מיד בסיום שיחה זו נעמד כ"ק אדמו"ר שליט"א מכסאו במהירות ועמד מלוא קומתו תוך כדי הנפת ידו הק' והחל לנגן ניגון הקפות לאביו, לאחר מכן החל להניף בשתי ידיו הק' בכל הכח כמו זורק את ידיו בכח, וכך בעוצמה רבה לכל הכיוונים והסתובב במהירות גם לאחוריו. אחרי־כך החל לסובב את שתי ידיו במהירות גדולה.

"ברגעים אלו יצא הקהל מגדרו והחל לרקוד בשמחה שבקעה שחקים, וכל הכסאות והספסלים. רגעי שמחה אלו פשוט לא ניתנים לתיאור. לרגע נראה

לא אחת, כאשר נוגן הניגון, נעמד הרבי מלוא קומתו ועודד בשתי ידיו הק'.

יש לציין שהתחלתו של הניגון כפי שהיא מוכרת לנו כיום, איננה ההתחלה בניגון המקורי. אולם הרבי, באורח קבע (למעט עתים נדירות), החל לנגן מקטע זה, הגבוה יותר משאר חלקי הניגון, בו נהוג היום לפתוח את הניגון, בבחינת 'לכתחילה אריבער'...

"א' ניגון הכי שמח"

בהתועדות שבת פרשת נשא תש"נ, עמד הרבי על כך שנמצאים בתוך שלושת הימים הסמוכים לחג השבועות, וממילא זהו הזמן המתאים לשמוח בשמחה כשמחת־תורה! הרבי הוסיף: "ובנוגע לפועל - יחגגו עתה השמחה דשמחת־תורה, והעיקר - שלא יהי' מקום לתמיהה" "לשמחה זו מה

היה שהרבי מפסיק, אבל לפתע הגביר שוב את סיבוב ידיו (תנועות שמחה כאלו לא זכורות אפילו משמחת-תורה). כך זה נמשך יותר מדקה. אחרי-כך התיישב כ"ק אדמו"ר שליט"א על מקומו והמשיך לעודד את השירה בהנפת ידו. הקהל שעדיין לא נרגע, המשיך בשירה אדירה למשך זמן".

אחד מן הימים מלאי הגילויים בדורנו, הוא יום תשעה באב - נדחה תנש"א. במוצאי-שבת, לאחר אמירת קינות, חילק הרבי - באופן יוצא מן הכלל - דולרים לקהל. למחרת - על-אף התענית - יצא הרבי לחלוקת הדולרים כמדי יום ראשון. נוסף על כך, לפני תפילת ערבית ירד הרבי במפתיע לזאל הגדול והחל באמירת שיחה (הייתה זו הפעם היחידה שאמר הרבי שיחה בתענית תשעה באב!) ולאחר השיחה שוב חילק הרבי דולרים (בפעם השלישית באותו היום!).

שיא השיאים היה לאחר סיומה של תפילת ערבית. אז, טרם ירד הרבי מבימתו החל לנגן בעוז את ניגון ההקפות!

חודשיים לאחר-מכן, בערב-יום-כיפור תשנ"ב, ארכה ה'ברכה' לקהל לאחר תפילת מנחה כשעה(!) במשך השיחה הפליא הרבי בביטויים בלתי רגילים על גודל היום ועל הגאולה, ובסיום השיחה אמר:

"און גלייך פון דעם רגע - גייט מען גלייך אַריבער צו דעם רגע פון אַ ריקוד הכי גדול און אַ ניגון הכי שמח, און דערנאָך די סעודה הכי גדולה [ומיד מרגע זה עוברים מיד אל הרגע של

הריקוד הכי גדול והניגון הכי שמח, ואח"כ לסעודה הכי גדולה], **ועוד הוא העיקר - תיכף ומיד ממש!**", ומיד החל לנגן ב'שטורעם' את ניגון ההקפות, תוך שמעודד בחוזקה בידו הק'.

להלן תיאור המשך האירוע כפי שנרשם ביומן מאותה תקופה:

"מהבימה ירד כ"ק אדמו"ר שליט"א למקום חלוקת הדולרים, והחל לחלק שליחות מצוה לצדקה תוך שמעודד בידו הק' ילדים וילדות מהעוברים. החלוקה היתה קצרה ביותר, ובסיומה נטל כ"ק אדמו"ר שליט"א דולר אחד לעצמו והכניסו לתוך סידורו הק', אחרי-כך ניגש ונגע בפרוכת ארון הקודש, ושם עודד בחוזקה וב'שטורעם' אדיר את השירה של ניגון ההקפות, ויצא מביהכ"ס כש'אנפהא דמלכא נהירין בנהירו עילאה'. כשהגיע עלייד חדרו הק' חיכו כמה שעדיין לא קיבלו לעקאח, וכ"ק אדמו"ר שליט"א חזר וחילק לעקאח עוד כעשרים דקות.

"בינתיים מיהרו התמימים להתכונן ל'ברכת הבנים', וגדשו את המדריגות והמעברים לזאָל הקטן, לחדר שני ולחצר הסוכה, ובין לבין אכלו שם סעודת המפסקת... וכמובן, אחרי שיחה שמיימת ומשיח'דיק כזו, הובא מאי-שם יין המשמח אלקים ואנשים, ואמרו "לחיים" וענו "לחיים ולברכה"... והיתה האווירה שמחה במיוחד, ובכולם היה נרגש שה'נפלאות' הינן ממש "בכל מכל כל".

"כדי להביא את המשיח"

ההקפות ביום שמחת-תורה הינן,

החל הסדר שהרבי רוקד לבדו עם ספר- התורה הקטן.

מיד בתחילת ההקפה של שנת תשמ"ח, החל הרבי לנגן את ניגון הרלוי"צ, והחל 'מפזז ומכרכר בכל עוז'. ברגעים אלו הפך 770 ללבה רותחת הבווערת כולה ומנגנת בתעצומות, בניצוחו של נשיא-הדור. היה זה אך טבעי שניגון זה - הכה חביב על הרבי - הוא שיושר ברגעים מרוממים אלו. באותה הזדמנות חזרו על התנועה הידועה (שפעמים רבות סימן הרבי לנגנה שוב ושוב) מאה ועשרים וחמש פעמים!

בהזדמנות אחרת, בעת ההתוועדות,

כמובן, הזמן בו נוגן הניגון בעוז ותעצומות. ופעמים - העידודים האדירים בהם עודד הרבי את הניגון בשעתא דחדוותא זו של ה'הקפות', גברו אף על עידודי הניגון יוצאי הדופן, בזמנים האחרים.

עד לשמחת-תורה תשמ"ח, היה נוהג הרבי לרקוד יחד עם 'גיסא דבי נשיאה' הרש"ג בעת ההקפה הראשונה והשביעית. סדר זה, שהחל עוד אצל הרבי הריי"צ (שפעמים אף רקד עם **שלושת** התניו), נמשך עד לשנת תשמ"ח. באותה השנה, בתחילת ההקפות לא חש הרש"ג בטוב, ונאלץ לעזוב את הזאל הגדול. מני אז ואילך

סימן הרבי לנגן את התנועה ששים פעמים(!).

"תאמצנו"

בהזדמנויות מיוחדות ובמעמדים בולטים במשך השנים, נוגן דווקא ניגון זה.

בסיום תפילת מוסף בימים הנוראים, בברכת 'שים שלום' נוהגים לומר את הפיוט "היום תאמצנו". בבית-חינו ובקהילות אנ"ש נהוג לנגן את ניגון ההקפות על מילים אלו. הפעם הראשונה בה ניגנו פיוט זה בניגון ההקפות, הייתה בראש השנה תשכ"ג, כשהרב **שמואל ע"ה זלמנוב** התפלל לפני התיבה ב-770, והחל לנגן את הפיוט בניגון זה. לפנות ערב, בעת שירד הרבי לתפילת מנחה, פנה ואמר לר' שמואל: "**א' ישריכח פאָרן ניגון פון 'היום תאמצנו'**" [ישר כח על הניגון של 'היום תאמצנו'].

הזדמנות מיוחדת אחרת, ממנה אנחנו למדים על יחסו יוצא-הדופן של הרבי אל הניגון, הייתה בשנת תשל"ב. במסגרת פעולות 'שנת השבעים' להולדת הרבי, הופק תקליט חדש של 'ניח"ח' והרבי היה מעורה בהוצאת התקליט לפרטי פרטים. אחת ההוראות מהרבי בנושא, הייתה שבתקליט יכלל ניגון ההקפות של הרלוי"צ.

גם במעמד 'ברכת החמה' הגדול, שהתקיים בד' ניסן תשמ"א מול 770, ואת סדרו קבע הרבי, לאחר שניגנו 'ד' בבות', ניגן כל הקהל יחדיו את הניגון, ובמהלך הניגון עודדו בתנועות עזות על הסטנדר.

התייחסות נוספת, המלמדת על חביבותו הרבה של הניגון אצל הרבי, היא מעת התוועדות ח"י אלול תשל"ב, במהלכה ביקש הרבי כי ינגנו "דעם שמחת-תורה-דיקן ניגון". הקהל החל לנגן את ניגון ההקפות השני וכשסיימו לנגנו אמר הרבי: "**דאָס איז אַ גוטער ניגון, איך האָב אָבער געמיינט דעם טאַטע'נס ניגון**" [זהו ניגון טוב, אך כוונתי הייתה לניגונו של אבי]...

בשנת תשמ"ח בהתוועדות שבת-קודש פרשת כ"תצא, אמר הרבי:

אבל אעפ"כ, כיון שסוכ"ס מוכרחים להביא את המשיח - לא נותרה ברירה, אלא להביא את המשיח ע"י השמחה, שמחה בטרתה.

...והעיקר - שבמקום אריכות הדיבור והשקו"ט כו', יתחילו במעשה בפועל: לצאת בקריאה והכרזה ע"ד הוספה מיוחדת בשמחה כדי להביא את המשיח, ובודאי שע"ז יביאו את המשיח בפועל ממש, ובזריזות הכי גדולה, "לא עיכבן כהרף עין".

ואדרבא - ינסו ויוכחו!

...ויה"ר שעבודת השמחה בשביל להביא את המשיח תהיה הפעולה האחרונה בימי הגלות.

בסיום השיחה ניגן הקהל את ניגון ההקפות. הרבי עמד מלא קומתו ורקד בשמחה רבה ועצומה, יחד עם כל הקהל. אירוע זה צוין בשיחה המוּגהת(!) - שם נוסף ש"כ"ק אדמו"ר שליט"א רקד בשמחה רבה ועצומה, יחד עם כל הקהל - בשמחה כדי להביא את המשיח"!!!

דעם ניגון, דעם טאטע'נס ניגון!

בז' תשרי תנש"א, בסיום מעמד היחידות לגבירים' שע"י 'הקרן לפיתוח מחנה ישראל', אמר הרבי שיחה לשלוחים.

לפנינו תיאור המחזה הנדיר, כפי שפורסם ע"י מערכת 'פאקס א שיחה' בזמנו:

"אחרי־כך אמר הרבי שיחה לשלוחים שיחיו שעמדו קרוב אליו - המחזה היה באופן שאי אפשר לתאר על הכתב, איך שהרועה יושב ולידו צאן מרעיתו! בתחילה דיבר כשעיניו הק' היו פתוחות ואחרי־כך עצמן עד לסיום השיחה - שארכה כרבע שעה.

אחרי־כך קם ממקומו ובינתיים התחילו השלוחים לנגן ניגון הקפות לאביו הרלווי"צ, ואמר לריל"ג: "ס'איז דא דאלאר'ס?" (וחזר ושאל) "ס'איז דא דאלאר'ס?" ומיד הלכו להביא.

בינתיים אמר הרבי: "מ'קען דערוויילע זאגען דעם ניגון, אשד דעם צייט!" [אפשר בינתיים לנגן את הניגון, חבל על הזמן!]. בשעת מעשה שניגנו השעין את שתי ידיו הק' על השולחן, כמו"כ הביט על השלוחים העומדים לידו, ואף עשה תנועה בראשו הק' לחיזוק השירה".

מקרה דומה אירע בכ"ף אב תשמ"ט. לתפילת מנחה ב770 הגיעו ילדים רבים ממחנות הקיץ בארצות-הברית. מתחילה, לא תוכנן כינוס רשמי, כ"אם שהילדים ינכחו בעת התפילה עם הרבי

(שהתפלל לפני התיבה), אולם לאחר התפילה החל הרבי באמירת שיחה, ובסיומה פנה הרבי וביקש שהדברים יתורגמו לאנגלית. כיון שהדבר התרחש בהפתעה, חלף זמן מה עד שנמצא מי שאכן יוכל לעמוד במשימת התרגום. כשהתמהמהו, פנה לפתע הרבי לקהל באמרו: "זאג דערוויילע דעם ניגון - דעם טאטע'נס ניגון" [נגנו בינתיים ניגון, את ניגונו של האבא].

בעת התוועדות ליל י"ב סיון תשד"מ, הורה הרבי לרבנים (ששהו באותו זמן בבית חיינו לרגל "חג המצו"ת"), שיאמרו "לחיים" מתוך "א רבני'שע שטורעם"... הרבנים החלו לומר לחיים, ולפתע פתח הרבי באומרו לקהל כשנהרה על פניו הק':

"כפי הנראה, הרי מכיון ש"צדיקים דומין לבוראן", ועאכו"כ רבנים - נוהגים הם ב'קול דממה דקה", ואצלם נחשב הדבר ל'רעש' גדול... אמנם, מכיון שאנחנו 'בעלי'בתי'ם' ולא רבנים - נעשה את ה'רעש' האמיתי ("די אמת'ן רעש") - ומיד התחיל הרבי בניגון ההקפות בקול רם ובצורה מיוחדת שאינה ניתנת להיעלות על הכתב...

בהתוועדות שבת פרשת ואתחנן תנש"א סיים הרבי "ונעשה תיכף ומיד "והיה עקב תשמעון" - "והיה לשון שמחה", ועד לשמחה שהיא למעלה גם מהשמחה דשמחת-תורה. . כיון שזהו שמחה שלמעלה ממדידה והגבלה.

"ועוד והוא העיקר - איי איי איי, איי איי איי, איי...!..."

בסבר פנים יפות

החסיד ר' שניאור זלמן ע"ה יפה זכה לקירובים נדירים ובלתי שגרתיים מהרבי • הקשר החל כאשר הגיע הרב בנציון ע"ה שמיטוב לאנגליה, והסתעף עד כדי כ-300 מכתבים אותם זכה ר' זלמן לקבל מהרבי לאורך השנים • הוא נסע בכל שנה לביקור קבוע בבית חיינו, ולא פעם הרבי התוועד במיוחד לבקשתו • זכה ל'ייחודיות' נדירות, ודיבר עם הרבי בגילוי לב, כאשר הרבי משיב לו בביטויים ותשובות מיוחדות במגוון נושאים • משפחת יפה זכתה לקשר חם גם עם הרבנית חיה־מושקא, שקיבלה אותם בבית הק' בכל ביקור, ושוחחה עם ר' זלמן בטלפון מדי יום שישי • יריעה מרתקת המביאה שביבים, פנינים, סיפורים, מענות קודש ומכתבים נדירים ובלתי ידועים להם זכה ר' זלמן • חלק שני

"אתה צריך לשמח אותי"

כחסידי ומקושר, הרבה ר' זלמן לנסוע אל הרבי. בדרך כלל, היה נוסע מספר פעמים בשנה, אולם הזמן הקבוע בו נהג להגיע אל הרבי, היה לקראת חג השבועות. י"ג סיון הוא יום היארצייט של בנו, ועל־כן הוא היה נשאר אצל הרבי עד לאחר־מכן, וביום היארצייט היה מתפלל לפני התיבה במניין של הרבי. כך נהג עשרות בשנים.

באחת השנים היה מצבו הכלכלי קשה מאוד, והוא סבר שלא מתאים בשעה קשה כזו לנסוע אל הרבי. ואז, שלח לו הרבי מברק באנגלית, וכך נאמר בו: **"אני מופתע מאוד, מכך שאתה משנה את מנהגך הוותיק לבוא לכאן לחג השבועות"**. בסופו של דבר, הגיע ר' זלמן אל הרבי לחג השבועות. כשנכנס ל'יחידות', אמר לו הרבי שהוא מצדו היה מזמין עבורו כרטיס טיסה, אך ידע שהדבר יגרום לו אי־נעימות, ולכן לא עשה זאת...

באחת הפעמים בה הגיע אל הרבי לחג השבועות, אמר לו הרבי בחיוך: "אילו

היית מקדים ומגיע לשבת מברכים סיון, היית מרוויח עוד התוועדות". ואולם, בשנה הבאה הוא לא הגיע לשבת מברכים סיון, אלא לפני החג. כאשר נכנס ל'יחידות', הרבי אמר לו ברצינות רבה: "נדמה לי שאמרתי לך שתגיע לשבת מברכים סיון". הגיב ר' זלמן: "חשבתי שהרבי אומר זאת בצחוק", אך הרבי שלל זאת...

בהגיעו לחצרות קודשנו, היה ר' זלמן מוזמן בקביעות לסעוד על שולחנו של הרבי בסעודות החג בבית הרבי הרי"צ. בפעם הראשונה בה הוזמן לסעודה, היה זה על-פי הוראתו המפורשת של הרבי. כשנכנס אחר כך ל'יחידות', הרבי שאל אותו: מה חשבת בשעת הסעודה? ענה ר' זלמן: זה היה לי לכבוד גדול, אבל הניגונים שניגנו בסעודה היו ניגונים עצובים... כולם היו צריכים להיות בשמחה מעצם הזכות שזכינו לסעוד בסעודתו של הרבי, ולנגן איזה ניגון שמח. אני רוצה לשמח את הרבי. אמר לו הרבי: אתה צודק. אתה צריך לשמח אותי. זה העניין שלך.

ומאז ראה בזה ר' זלמן מעין שליחות מהרבי – להשתדל לשמח את הרבי. פעמים רבות, כשהרבי היה רואה אותו היה מחייך אליו במאור פנים. אחד המשב"קים סיפר שביום י"ג סיון תנש"א הרבי יצא מ7700 ופניו הק' רציניות במאוד, אולם ברגע בו ראה הרבי את ר' זלמן, שחייך אל הרבי חיוך רחב מאוד – חייך אליו הרבי בחזרה חיוך רחב, ופניו הק' האירו...

לא פעם כשהיה עובר בפני הרבי, הורה לו הרבי לרקוד, או עודדו בתנועות יד מיוחדות.

מתוך ידידות ואהבה...

להלן קטע מיומנו של ר' זלמן, לאחר יחידות לה זכה בשנת תשל"ה:

"שאלתי את הרבי ביחידות אם יתנגד שבעתיד נביא איתנו רשמקול כדי להקליט את ה'יחידות' פשוט לא יכולנו לזכור אפילו חצי מכל הדברים שהרבי אומר לנו ב'יחידות', נסענו דרך ארוכה עד ניויורק והיה חשוב לנו שנדע את כל הדברים שנאמרו לנו.

"הרבי ענה שאין לו כל התנגדות לרעיון זה, ואז הוסיף: "בבקשה, תהיה יותר ידידותי כלפיי".

"דיברנו על עוד נושאים, ציבוריים ומשפחתיים, ואז עמדנו לעזוב.

"היינו המומים. התקשינו להאמין שנכחנו בחדרו של הרבי למעלה משעה. הזמן חלף כל-כך מהר.

"הרהרתי והתבוננתי רבות בדברי הרבי אלי ב'יחידות' – למה התכוון הרבי כשאמר שעלי להיות יותר ידידותי כלפיו? אחד מידידי חשב שיש לו הסבר בשבילי: "הרבי הוא מלך, וצריכים להתייחס אליו בהתאם – במלוא הכבוד, ההערכה והאצילות, כשאתה רואה את הרבי, אסור לך לחייך לעברו". והוא המשיך בדבריו: "זה גם מאוד

"התענוג היה שלי"

פעמים רבות המתין ר' זלמן לרבי עלייד 770, וכאשר מכוניתו של הרבי הגיעה, היה פותח לרבי את הדלת, כשלא פעם הרבי משוחח אתו זמן מה.

ביום שישי אחד בחודש סיון תשמ"מ, כאשר הרבי יצא מחדרו הק' לכיוון ביתו, עמדו ליד המכונית ר' זלמן ומשפחתו, כאשר מן הצד עמד בנו של ר' זלמן והסריט. הרבי חייך ושאל את ר' זלמן האם הוא כבר מוכן לכבוד שבת, ר' זלמן השיב בחיוב. הרבי פנה אל הנכדים שעמדו במקום ושאלם היכן אביהם, הם השיבו כי הוא עומד בסמוך ומסריט במצלמתו את המעמד. כאן פנה הרבי לעברו בחיוך ואמר שיתקרב אליו. כשהתקרב בנו של ר' זלמן, חייך אליו הרבי ושאלו אם עדיין נשארו לו סרטי צילום, הלה ענה בחיוב ושוב החל להסריט. להפתעת כולם נעמד הרבי פתאום, פנה לכיוון המצלמה, חייך חיוך רחב ונופף לילדים לשלום...

ביומנו מחדש סיון תשל"ה, מספר ר' זלמן יפה על אחת מהפגישות הללו ברחובה של עיר: "לאחר סיומו של כינוס תורה, הגיעה מכוניתו של הרבי 770. הרבי פתח את הדלת בשעה שהייתי בדרכי קדימה למילוי תפקידי - שלא התמנית לו - לשמש כשוער. כשהגעתי, הרבי כבר עמד על המדרכה. 'מאוחר מדי', אמר הרבי בחיוך עליז.

הרגשתי כמי שנפל מפסגת הר. הרבי פסע כמה פסיעות קדימה, ואז פנה לאחור, הרים שתי אצבעות והכריז: 'בפעם הבאה - פעמיים'. התסכול שאפף אותי ברגע הקודם, שכך זה עתה.

"בתור בנוס, רעייתי שעמדה בקרבת מקום קיבלה מהרבי חיוך נפלא והצדעה (הרבי נגע באצבעו בקצה כובעו)".

ביום שלישי ט"ו בסיון תשכ"ח, בשעת ערב מאוחרת עזב הרבי את 770 בדרכו לביתו. כשיצא פגש הרבי ברחוב את ר' זלמן ואת רעייתו מרת רוזלין. מתאר זאת ר' זלמן ביומנו: "הרבי נגע בכובעו לרוזלין ושאל אותה אם היא נהנתה בחג

למרות שאני עזבתי אותה למשך הסעודות כדי לסעוד על שולחן הרבי. רוזלין ענתה בחיוב. אני הודיתי לרבי עבור ההתוועדות של שבת הקודמת, ואמרת לרבי שזו היתה מהנה מאוד. 'התענוג היה שלי', ענה הרבי, תמיד הג'נטלמן המושלם", מסכם ר' זלמן ביומנו בסיפוק.

הגיוני. ככל שאתה יותר רוצה להראות לרבי שאתה ידיד שלו, כך אתה צריך לחייך אליו פחות והבעת פניך צריכה להיות חמורת־סבר ובכובד־ראש בראותך אותו."

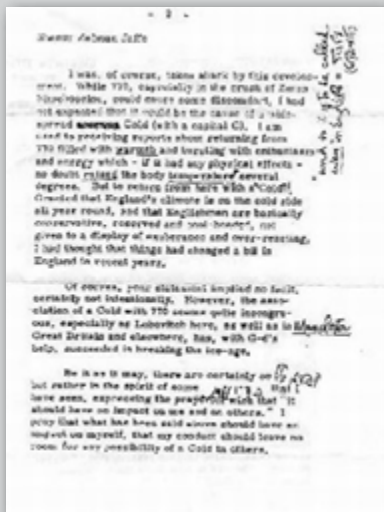
"דבריו של הידיד קצת הטרידו אותי. ישבתי וכתבתי לרבי שאולי אני צריך להיות קצת פחות עליו ושמח כשאני פוגש אותו.

"ומה ענה הרבי? מלה אחת: "וילד" [=פראי]. במילים אחרות: ההשערה הזאת מזעזעת. בהמשך התשובה הסביר לי הרבי את כוונתו האמיתית: הרבי כתב שעלי לעשות דברים מתוך ידידות ואהבה כלפיו, מתוך שמחה אמיתית, ולא משום שהרבי נותן פקודה וממילא אין לי ברירה אלא לציית לה."

"עושה מה שמוטל עליך"

ניגונים רבים שניגונים הונהג בבית חיינו, הובאו על־ידי ר' זלמן ממנצ'סטר (בביכ"נ חב"ד ממנצ'סטר מנגנים הרבה ניגונים בתפילה), וכיום הפכו לנחלת כלל החסידים. ר' זלמן גם היה זה שהשריש ב770 את הנוהג לנגן ניגון שמח בכניסתו וביציאתו של הרבי מבית הכנסת.

אחד הניגונים שר' זלמן הביא ל770 הוא ניגון "האדרת והאמונה". הוא החל לנגנו בסעודת חג השבועות תשכ"ט. בתחילה הרבי לא עודדו וכמה מהמסובים היסו אותו. מאוחר יותר, כשהיה ב"חידות", שאל ר' זלמן את הרבי האם למרות זאת כדאי לנגן ביום־טוב בשעת התפילה ב770 את הניגון "האדרת והאמונה". הרבי הגיב: "אתה עושה את מה שמוטל עליך לעשות". אחר־כך הרבי שאל האם מנגנים זאת במנצ'סטר, ור'

זלמן ענה בחיוב. הרבי שאל שוב: האם בכל שבת מנגנים את זה? ושוב ענה ר' זלמן שכן. אז ענה הרבי לחיוב ואמר לו שינהיג גם כאן לנגן ניגון זה ביום טוב.

וכך היה: בהזדמנות קרובה עמד ר' זלמן מאחורי הרבי בתפילת שחרית, ניגן "האדרת והאמונה" והרבי עודד את שירת הניגון בידו הק'. מני אז, החל הסדר שבכל פעם שר' זלמן היה מגיע אל הרבי (אולם רק אז) היו מנגנים זאת. מספר פעמים החל

חזרה מ770 בחום, התלהבות ואנרגיה

בשנת 'הקהל' תשמ"א, כתב ר' זלמן כי קבוצת האורחים מאנגליה שהגיעו לרבי לחודש תשרי, חזרו 'מקוררים' (מצוננים). במענה למכתבו, השיב הרבי במכתב קצר בלשון הקודש ובי"ב. ארוך בשפה האנגלית:

ב"ה, ד' כסלו תשמ"א

ברוקלין

הו"ח א"א נו"נ עוסק בצ"צ כו' מו"ה שניאור זלמן שי

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכ' מכ"ד מ"ח וכו'

ודבר בעתו -

בתחלת תקופת ויעקב הלך לדרכו גו' דשנת הקהל.

הפ"נ שבמכ' יקראו בעת רצון על הציון הק'.

בברכה להצלחה ולבשורת

/חי"ק/

נ.ב. השורות הבאות יבואו באנגלית, במענה למכתבך באנגלית, ובמיוחד במענה על ההתבטאות "כמעט כל אלו ששהו בניו יורק במשך סוכות חזרו עם קור" [הצטננות].

אני, כמובן, הופתעתי מהתפתחות זו. כשנמצאים ב-770, במיוחד בתקופת זמן שמחתנו, לא ציפיתי שזה יגרום תנועה רחבה של התקררות (בשם העצם). אני רגיל לקבל דיווחים על חזרה מ-770 כשהחוזרים הם מלאי חום ובווערים בהתלהבות ואנרגיה, אשר - אם יש לזה איזה ביטוי גשמי - ללא ספק הדבר העלה את טמפרטורת הגוף בכמה מעלות. והרי אפילו באנגלית הדבר נקרא = מיט היץ (ולא - קעלט [קור]). אבל לחזור מכאן עם 'קרירות'?! ידוע שהאקלים באנגליה קריר במשך כל השנה, וכן האנגלים בדרך כלל שמרנים וקרי מזג ואינם מוחצנים. אך חשבתי שדברים השתנו באנגליה בשנים האחרונות.

כמובן, שלא באתי להאשימך, ועל כל פנים הצהרתך הייתה בלתי מכוונת. אולם החיבור בין 'קרירות' 770 אינו הולם, במיוחד לאור מה שליובאוויטש דכאן וכמו כן במנצ'סטר, אנגליה ובכל מקום אחר בעולם, הצליחה בעזר ה' לשבור את עידן הקרח.

כמובן שאין שום קפיידא כלל אבל ברוח כמה פדיונות שראיתי, המבטאים את התפילה והבקשה "שתהיה השפעה עלי ועל אחרים", מתפלל אני שמה שנאמר לעיל תהיה לו השפעה על עצמי, שהתנהלותי לא תשאיר שום מקום לאיזו שהיא קרירות אצל אחרים.

ר' זלמן לנגן את הניגון בעת התפילות ביום טוב, והרבי עודד את השירה בתנועת ידו הק'. חלף זמן מסויים, ופתאום, כשהחל ר' זלמן לנגן את הניגון, הרבי לא עודד את השירה. ר' זלמן המשיך לנגן, אך אף אחד מהנוכחים לא הצטרף אליו לשירה. גם הגבאי רמז לר' זלמן שיפסיק לנגן, אבל הוא לא התפעל מכך והמשיך לנגן, מאחר שהרבי הורה לו לנגן את הניגון.

אחר כך ניגש ר' זלמן אל החזן והודה לו על כך שהמתין לו עד סיום השירה ולא התחיל באמירת 'ברוך שאמר'. אמר לו החזן: "דע לך שהמתנתי משום שראיתי שגם

מיומנו של ר' זלמן יפה:

אנו ממתינים ליום ראשון בכדי לראות את הרבי בחלוקת הדולרים.

ברבות השנים נעשו לי תמונות רבות ויפהפיות אצל הרבי, עם אשתי, וגם עם הנכדים והנינים, אך כולן תמונות פרופיל של הרבי. לא היו תמונות בהן פני הרבי אל המצלמה.

כתבתי לרבי והסברתי שכל משפחתי ואלפי מכריי רוצים לראות את פני הרבי, ולא את הפרופיל.

הוספתי וכתבתי לרבי שאהיה אסיר תודה אם ביום ראשון, כשאעבור לצידו של הרבי, הרבי יסתובב לשניה עם פניו אל המצלמה.

הזהרתי את חיים ברוך (הלברשטם) שהתחננתי בפני הרבי לעשות זאת, ועליו להיות מוכן לתפוס ולצלם את הרגע.

התוצאה לפניכם.

JEW THE LIVING ARCHIVE/75106

הרבי ממתין – הוא עדיין לא נטל את הציציות לאמירת 'ברוך שאמר'. מכך הבנתי שהרבי מרוצה מהשירה שלך".

אחרי התפילה אמר ר' זלמן לרבי: "עם תנועת עידוד קלה אחת בידו, הרבי היה יכול להציל את כל העניין, ואז כולם היו יודעים שהרבי מסכים לזה". אמר לו הרבי: "אינך צריך להתפעל מהזולת. כאשר אומרים לך לעשות משהו – עליך לעשות זאת".

זוהי העמלה

מעולם לא אירע, עד השנים האחרונות, שר' זלמן יהיה אצל הרבי בשבת ולא תתקיים בה התוועדות. כאשר היה מגיע אל הרבי בשבת שלפני חג השבועות, הרבי התוועד באותה שבת. וכאשר היה נשאר בשבת שאחרי שבועות, גם אז הייתה התוועדות.

באחת השנים נשאר ר' זלמן אצל הרבי בשבוע של פרשת בהעלותך, והייתה צפויה התוועדות. ואולם, באמצע השבוע, כאשר הוא ראה את הרבי בדרכו ל770, ניגש ושאל האם אמורה להתקיים התוועדות בשבת זו. הרבי ענה לו: "תוכל לישון טוב בשבת זאת".

ר' זלמן לא השלים עם הרעיון ומיד כתב לרבי מכתב ארוך שבו הסביר לרבי שיש לו חמישים שבתות בשנה שהוא יכול לישון בהן, ואם הוא נמצא אצל הרבי שבת אחת בשנה, הוא רוצה לזכות שתהיה אז התוועדות...

הרבי לא ענה לו על המכתב, אולם באותה שבת התקיימה התוועדות. במהלך ההתוועדות הרבי קרא לר' זלמן ומסר לו את צלחת ה'מזונות' הגדולה שהייתה על שולחנו, ואמר לו באנגלית: **"this is your commission"** [=זוהי העמלה שאתה מקבל]... שאל ר' זלמן: ומה אעשה בזה? הראה לו הרבי באצבעו כלפי הקהל ואמר: הם כבר יסבירו לך מה לעשות בזה... ר' זלמן אך התקרב אל הקהל, ומיד נחטפו כל המזונות מידינו...

מקרה דומה אירע בהזדמנות אחרת (שבת פר' בהעלותך תשכ"ד), ר' זלמן נכנס בסמיכות אליה ליחידות, וביקש שהרבי יתוועד, כרגיל בשבת בה הוא (ובני הקבוצה מאנגליה) נמצאים. הרבי ענה לו שיש להתכונן להתוועדות, ור' זלמן אמר: שתהיה זו התוועדות, ולא אמירת מאמר. הרבי השיב שגם לשיחות צריך להתכונן, ור' זלמן אמר: אין מה לדאוג. בין השיחות ישירו שעה ארוכה ובינתיים יכין הרבי מה לומר... אמר לו הרבי: אני לא יכול לאחוז את עצמי זמן רב כל-כך ולא לדבר.

למעשה, הייתה למחרת התוועדות ארוכה מאוד עם שיחות עמוקות רבות.

באיזו קושיה אוחזים?

ר' זלמן זכה לקבל מהרבי קירובים מיוחדים ונפלאים. היו מאות רבות של מקרים שבהם הוא זכה להתייחסויות נדירות של גילויי חיבה מצד הרבי כלפיו.

בהושענא רבא תשמ"ו, כשעבר בעת חלוקת ה'לעקאח', הרבי אמר לו: "הם (הנכדים) מאוד עצמאיים בריקודים. אתה ישן והם רוקדים, אבל לעוגה (הרבי לא השתמש בלשון "לעקאח") אתה ה'קומאנדרין' טשיף' [=המפקד הראשי]...".

פעם, לפני "כינוס השלוחים באירופה" (שהתקיים במוסקווה, ליובאוויטש ואלמא-אטא), הציע מישוהו לר' זלמן לנסוע לכינוס. הוא הצטנע ואמר בפשטות: הרי אינני שליח רשמי של הרבי. לבסוף נכנע ללחצים והסכים לשאול על כך את הרבי. התשובה של הרבי הייתה שהוא ייסע לכינוס בתור שליח ויביא גם את רעייתו בתור שלוחה.

רבים זוכרים את ההתוועדויות בהן אמר הרבי שיחה על פירוש רש"י, וכאשר היה מקשה את השאלות על פירוש רש"י, היה מפסיק באמצע ואומר: "ישנו כאן יהודי שסופר כמה שאלות שואלים על רש"י", הכול ידעו כי הרבי מתכוון לר' זלמן יפה. לעתים היה הרבי מזכירו מראש שיתחיל לספור את השאלות, ולפעמים היה שואל אותו באמצע השאלות: נו, כמה שאלות כבר שאלתי? ור' זלמן היה משיב...

כך למשל בשבת קודש פרשת נשא בשנת תשמ"מ, כאשר באמצע סדר הקושיות

JEM/THE LIVING ARCHIVE/173915

שהקשה הרבי על פרש"י, שאל אם יש מי שסופר את השאלות, ר' זלמן יפה ענה שהוא סופר, והרבי שאלו: באיזו קושיה אוחזים? וכשענה: בחמישית, חי"ך אליו הרבי. לאחר זמן שאלו הרבי שוב: היכן אוחזים? וענה: בעשרים, ואמר הרבי שזה יהיה מספיק...

גם בשנה הבאה, בפרשת נשא תשמ"א, הקשה הרבי קושיות על ביאור רש"י, כשבאמצע פנה לר' זלמן יפה ושאלו: "כמה שאלות נשאלו כבר?" ר' זלמן השיב: 14. השיב הרבי בבת שחוק, שהואיל ובברכת כהנים (שעל פירש"י זה עמד) יש 15 מילים – יוסיף אפוא שאלה נוספת... לאחר מכן אמר, שכדי להראות שאין מקמצים בקושיות, ישאל גם את השאלה ה-16...

לקראת מלאות שמונים שנה להולדת הרבי, הרבי ביקש מהחסידיים שלא יגיעו להתוועדות י"א ניסן. ר' זלמן רצה מאוד לנסוע לרבי לי"א ניסן. הוא שאל את הרבי במכתב אם הוא רשאי לבוא, אך לא קיבל מענה. טיילן ר' זלמן אל הרבנית חיה מושקא נ"ע (אצלה היה מרבה לבקר) ואמר לה: הרבי הורה לחסידיים לא להגיע לי"א ניסן. אני רוצה לדעת אם ההוראה הזו חלה גם עלי. אמרה לו הרבנית: לדעתך, הרבי לא התכוון אליך, אבל שלא יהיו לך טענות במידה והרבי לא יהיה שבע רצון מזה... בסופו של דבר הגיע, והרבי מאוד הודה לו על הגעתו.

בשנת תשמ"ט מלאו יובל שנים לנישואיו של ר' זלמן. בשלהי חודש תשרי, עבר בחלוקת הדולרים שהתקיימה לאחר תפילת שחרית בביתו של הרבי. כשהבחין בו הרבי, עשה באצבעותיו סימן, כאומר: המתן רגע, ואז הכניס את ידו לכיס הפנימי של הסירטוק, הוציא משם שטר של חמישים דולר – שהיה ניכר כי הרבי הכינו קודם לכן במיוחד עבורו – ונתן לו באמרו: זה עבור חגיגת 50 שנה לנישואיך, תחלק את זה לכל המשפחה שלך.

"מצו"ב נו"ן \$"

לחג הסוכות תש"נ נסע ר' זלמן אל הרבי, אך חלה והיה מרותק למיטתו. בשמיניי עצרת אחר הצהריים הורע לפתע מצב בריאותו של ר' זלמן. בדיוק באותו הזמן שלח הרבי אליו את הד"ר איירה וייס בכדי שיבדוק את מצבו (ויש לציין שבמשך כמה שנים, כשהד"ר וייס נכח בהקפות אצל הרבי, הרבי הורה לו לבדוק את ר' זלמן). ד"ר וייס בדק את ר' זלמן, ולאחר מכן הלך בעצמו דרך ארוכה לבית מרקחת פתוח כדי להביא משם תרופה נחוצה.

אחרי זמן רב חזר עם התרופה, אך ליתר ביטחון ביקש לבדוק שוב את מצבו של החולה. בני המשפחה אמרו לד"ר וייס שימתין בחדר הסמוך כעשר דקות עד שר' זלמן יתעורר משנתו. כעבור דקות אחדות, ר' זלמן יצא מחדרו והתקרב לד"ר וייס, אך לפתע נפל ארצה. ד"ר וייס הבחין בכך שר' זלמן חדל לנשום. כמומחה עולמי לבעיות לב, הבחין שהבעיה קשורה בלב, הוא פעל במהירות, שבר אחת מצלעותיו ובכך הציל את חייו. בדיעבד התברר כי הודות לכך שהרבי שלח באותו היום את הד"ר וייס לבדוק את ר' זלמן, והיותו לצדו באותה דקה קריטית, הצילה אותו...

בינתיים, מישהו מבני משפחתו של ר' זלמן מיהר ל־770 וביקש להודיע לרבי על המצב. היה זה באמצע ההתוועדות של ליל שמחת־תורה, ובאותם רגעים הרבי עמד ורקד על מקומו בשמחה. השליח ניגש אל הרבי והודיע לו על מה שאירע. הרבי מזג יין לכוסית שלו, והורה שימסרו לר' זלמן לשתות מהיין, בתנאי שהרופאים יתירו לו זאת. למחרת, ביום שמחת־תורה, יצא הרבי לפתע מחדרו הק' והתעניין בשלומו של ר' זלמן.

ימים אחדים לאחר מכן, כשדיווחו לרבי בכתב על כך ששניים מנכדיו של ר' זלמן הלכו לשהות עם הסבא שאושפז בינתיים בבית רפואה, כתב הרבי בתגובה: "ומי הלך להיות איתה?" [עם מרת יפה].

ר' זלמן אושפז בבית הרפואה שבועות אחדים.

באותה תקופה החל לגדל את זקנו. הוא עשה זאת, משום ש"רצה לגרום נחת רוח לרבי".

כעבור חודשיים חזר לאנגליה, ובחודש אדר תש"נ הגיע אל הרבי כשהוא מעוטר בזקן נאה. הוא עבר בחלוקת הדולרים, ואחר כך הרבי כתב לו פתק מיוחד במינו:

ב"ה
 להרש"ז ש"י יפה
 כיון שראיתיו היום בספ"י [=בסבר פנים יפות]
 מצו"ב לחלק בעירו נו"ן \$
 לחלקם בעירו
 הרבי צירף לפתק חמישים שטרות בודדים של
 דולרים.

רגשי קודש

לקראת חודש תשרי תשט"ז נסע לראשונה הרה"ח ר' יעקב יוסף רסקין ע"ה להסתופף בצל רבינו 770 • באותיות נלכבות ורוויות רגש הוא העלה עלי כתב את חוויותיו ממאורעות החודש המשובע והמשביע במחיצת הרבי • במלאות ששים שנה לחודש תשרי תשט"ז מוגש בזה היומן המרתק המביא תיאור חי ואותנטי מימי החודש הגדושים • חלק רביעי

להקפות הראשונות, ואחרי עבור שעתיים הופיע נשיאנו כ"ק רבינו שליט"א, וכבר עשו המסדרים סדר עם השולחנות והעתיקו אותם לצדדים. אגב, הכינו מקום גם בשביל הנשים המתגעגעות לראות בעיניהן פני אור הצח ומצוחצח היקר לכל אחד ואחת ומשתוקקות כל השנה לרגע היקר הזה לראות במו עיניהן איך שכ"ק אדמו"ר שליט"א מסדר ההקפות.

דבוקים ומחוברים

והנה לפני ההקפות היה סדר אמירת אתה הראת ואמרו שלוש פעמים הסדר של אתה הראת, וכיבדו הפעם ראשון שכ"ק בעצמו יאמר הפסוקים, ואח"כ כיבדו לכמה אנשים יחידי סגולה שהם יאמרו איזה פסוק. בינתיים כיבדו להאורחים מאה"ק לאמור הפסוק בשביל כפר"חב"ד באה"ק, הפסוק ואמרו הושיענו אלקי ישענו וגו'.

בשביל כ"ק רבינו שליט"א עשו על מקומו גבעה משלוש מדרגות כדי שיוכל לראות ולהיראות לכל עם הקודש הנאסף בשמחת מצוה, אשר בשעת ההקפות והריקודים והניגונים של שמחה היה כ"ק רבינו שליט"א המצביא לכל הסדר והשמחה והיה מראה בידיו הק' תנועות של שמחה ורוקד על מקומו, ובזה היה מדליק התלהבות נוראה בכל הרוקדים אשר ממשיכים בריקודים ללא לאות ועייפות, וכל האווירה הייתה מרוממת וזה הרגע היה מחזה נעים ומפליא גם יחד וחרדת הקודש הנעימה שלבשה את כולם, ועיני כולנו נשואות ודבוקות להפינה והגבעה שבה עומד נשיאנו ומלכנו שליט"א וכולנו דבוקים

לשעה עשר בבוקר, בדיוק זמן התפילה, כבר הופיע נשיאנו מלכנו שליט"א לתפילה שחרית של הו"ר. הדוחק בביהכנ"ס היה נורא מאוד עד שהוכרחנו להתפלל בכל המבואות והפרוזדורים ואף על המדרגות מאפס מקום אבל אף אחד לא אמר צר לי המקום, כי היה די לנו למלאות הגעגועים שלנו לרבנו הק' שליט"א בעת שעלה בידינו להסתכל על פני קדשו דרך סדק ופתחים אחרים שישנם בהפרוזדור.

אחר התפילה עמד כ"ק רבינו שליט"א בחדרו חדר היחידות והפתח פתוח, והנה שוב הסדר כמו בעריו"כ לחלק לעקאח, רק לאלו האנשים שלא הספיקו לקבל הלעקאח בעריו"כ, וגם לאלו האורחים החדשים שלא היו בעריו"כ, וכך עמד תור גדול ואורך משך זמן רב לזכות לקבל מידו הק' של כ"ק נשיאנו רבינו את מנת העוגה בלוויית ברכתו הק' והנעימה, שזה השפיע ממש אף על אלו שלא עמדו בתור. ובהגיע זמן המנחה של הו"ר ופרידת השלום עם המזמור לדוד ה' אורי, כל הקהל כבר בגילופין ובשמחה מהשתוקקות וגעגועים לקבל פני היום הקדוש זמן שמחתנו.

אחר תפילת ערבית כולנו נכנסו להסוכה בחצר, שהוא גם השאלאש הנ"ל שבו מתפללים בימים הנוראים. ובו נקבעים ההתוועדות בראשנו עם נשיאנו רבינו הק' שליט"א. הפעם נתן כבוד החדב"נ הרה"ח רש"ג שליט"א קידושא רבא עם עוגות במקום הסעודה מידו הרחבה לכל אנ"ש, וזה היה הכנה

ומחוברים גם יחד עם כ"ק רבינו שליט"א דבר לא ייפרד לעולם.

הנה יום שמיני עצרת בוקר באנו לתפילת שחרית לזמן המוגבל שעה עשר בוקר וכ"ק רבינו שליט"א עומד ויושב על מקומו בפניה דרומית מזרחית (שזהו מקומו הקבוע לשבתות ימים טובים).

דרשו

בערב, שהוא ליל שמחת תורה, מיד לאחר מעריב נערכה התנועות ממושכה וכולנו גם יחד ובראשו כ"ק אדמו"ר שליט"א קידש על היין וההבדלה (שזה היה במוצאי ש"ק). אח"כ התחיל לדבר שיחות ארוכות מעניינא דיומא והזכיר שענין שמיני עצרת ושמחת הוא אותו ענין של ר"ה, רק מה שבראש השנה לוקחים זאת בקו המרירות, הנה בשמע"צ ושמחת לוקחים זאת בקו השמחה. וההכנה הכי קרובה לשמחת תורה הוא הושענא רבא. וכמובא בזוהר הק' אשר בליל ה"ר הוא זמן הפתקין טבין, שאלו הפתקין טבין נותנים בשמע"צ, וא"כ זהו ראיה שה"ר הוא הכנה לשמע"צ, וזהו שנמצא בתלמוד ירושלמי על פסוק ואותי יום יום ידרושון זהו יום שומר ויום ערבה (ה"ר), רואים מזה שיום ערבה הוא אותו ענין של יום שומר שעל שניהם כתוב אותי ידרושון. וכ"ק ביאר בארוכה שהמכוון במלה ידרושון, הכוונה היא שזהו דרישה מיוחדת, אשר בכלל דורשים להשי"ת בכל השנה, אבל המעלה של יום יום, יום שומר ויום ערבה כמו שכתוב דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב, ואמרו רז"ל אלו עשרה ימים שבין ר"ה ליוה"כ,

שאו הוא דרשו ה' בהמצאו. וכמו"כ הוא בהושענא רבה וענין של הדרישה הוא ענין העבודה לקבלת עול מלכות שמים שלמעלה מטעם ודעת שלכן תוקעים בקרן של בהמה שמשווים האדם להבהמה, היינו שהאדם והבהמה שווים, ולכן ממשיכים בזה מהמקום שאדם ובהמה תושיע ה', אור שלמעלה מהשתלשלות, דאדם ובהמה בהשוואה.

וזהו ג"כ ענין הערבה שאין בה לא טעם ולא ריח היינו שאין הבנה ואין הרגש רק עושים מצד קבלת עול, כי בענין של טעם ודעת הלא יש חילוקי מדרגות, משא"כ בקבלת עול אין שום חילוקים, וזהו המעלה של הושענא רבה, שכל ימי הסוכות בנטילת הד' מינים הלא יש עוד שלשה מינים, משא"כ בה"ר שהוא יום ערבה, היינו עבודה של קבלת עול שזהו במכוון כמו העבודה של ר"ה. ועי"ז ממשיכים "ואותי" שזהו למעלה מהשתלשלות שע"ז באים להשמחה של שמע"צ וש"ת, שכל השמחה הזאת היא מכל העבודה שהיה מראש השנה עד ה"ר.

זהו רק קטע מכל השיחה הארוכה שדיבר מעין זה.

ויהי בישרון מלך

בינתיים אמר כ"ק, שסדר ניצוח המלחמה הוא רק עם הצעירים שדווקא הצעירים יש בכוחם לנצח, שזהו רואים מהלעו"ז שאמרו אלקיכם זקן הוא, שמזה רואים המעלה של הצעירים. והאמת היא שלעם היהודי אין זקנה כי יהודי הוא תמיד צעיר, כמו שיש פירוש על הפסוק וקווי ה' יחליפו כח, היינו שעושים חילוף עם ה' יתברך שנותנים

מלך" ... וניגנו זמן רב. וכ"ק בעצמו עשה עם הידיים תנועות של שמחה שכל הקהל התרומם במצב של שמחה ורקדו על מקומותיהם.

אח"כ דיבר כ"ק שבני ישראל המה צבא ה'. בצבא כל אחד ואחד הוא "גאדין" (כשיר לשרות) למלא את פקודת היום המוטלת עליו וכמו כל חייל מקבל כל יהודי כל מה שהוא צריך אף הכליזין הדרושים ובלבד שימלא את הפקודות. ונותנים לו אפילו יותר מהצטרותו, כאב זה שבנו הקטן בוכה ומבקש צעצועים. והאב, עם שידוע ומבין שאין כל ערך לצעצוע, אעפ"כ כיון שהבן מבקש זאת בתחנונים הנה ברוב רחמיו ייתן לו גם מבוקשו זה. אולם חייב היהודי לעשות את המוטל עליו - לקיים תורה ומצוות ולהשפיע גם על זולתו ואז משפיע לו הקב"ה בכל ענייניו מידו הרחבה. ועוד הפעם ציווה כ"ק לנגן ניגון הנצחון.

אין עוד

אח"כ אמר כ"ק שליט"א, עכשיו נלך לסדר הקפות. הפסוק הראשון אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלוקים אין עוד מלבדו. ופירש כ"ק מו"ח אדמו"ר בשם כ"ק אדמו"ר הזקן: אתה - דו עצמות א"ס, הראת - האסט זיך באוויזען, לדעת - מען זאל וויסען אז ה' הוא האלקים ואין עוד מלבדו. היינו שכל העולם הוא רק אלוקות. זה דורשים מכל אחד שידע שכל העולם איננו שום מציאות והכל אין ואפס. ומה שיש, הוא רק מה שהקב"ה תמיד מהווה מאין ליש ובמילא כל המציאות של העולם הוא רק אלוקות, ולכן אף בשעה שנמצאים בענייני העולם, צריכים להיות בשעת

המחשבה, דבור ומעשה להקב"ה, שעי"ז לוקחים מהקב"ה כוחות שלו, שאצל השי"ת אין זקנה שמשום זה יכולים כולם להיות צעירים מלאים כח.

וכיון שמצות נטילת ד' מינים הכוונה היא המשכת האחדות הלא צריכים לפעול אחדות בכל הנבראים, והפעולה הזאת צריכה לבוא לפועל ע"י הצעירים, כי הצעירים אינם מושקעים כ"כ בעול הפרנסה וכדומה, וגם מצד מעלת המרץ והחיות שבהם. ועכשיו שאנו מדברים על דבר ניצחון, שבנצח המלחמה מנצחים ע"י מארש דווקא, אמר כ"ק שליט"א שכל הצעירים שלפני החתונה ינגנו המארש של נפוליון. והזקנים מהם היינו האברכים ימחאו כף, אבל הניגון ינגנו רק (די יונגע) הצעירים. וניגנו בקול ושמחה רבה. אחרי שניגנו המארש של נפוליון אמר כ"ק בכדי לפייס דעתם של אלו שהם אחר החתונה ינגנו ניגון, והצעירים ימחאו כף.

אח"כ ביאר כ"ק באריכות מהוענין של חתונה בנישואין, והמעלה שיש בזה של ענין לימוד תורה בטהרה, וענין הנישואין הוא התגלות כח הא"ס, שכח הא"ס הוא למעלה מהשתלשלות ועי"ז ממשיכים מקיפים שלמעלה מהשתלשלות. וזהו הטעם שנהגו ישראל ללבוש טלית גדול אחר הנישואין דווקא כי טלית גדול הוא מקיף כל הגוף ואז נתגלה כח האין סוף שלמעלה מהשתלשלות, וזהו גם השייכות לסוכות, כמ"ש ביום חתונתו וביום שמחת לבו, ביום חתונתו זהו יו"כ (מ"ת דלוחות שניות) דמזה באה השמחה דסוכות, ואז ציווה כ"ק שליט"א לנגן ניגון של חתונה. "ויהי בישרון

זה בא מהידיעה שאין עוד מלבדו והוא האלקים.

על כל השנה כולה

אחר חצות הלילה עמדו לאמירת "אתה הראת" וההקפות נסתיימו בשעה ארבע לפנות בוקר בערך. אחר שסיימו הברכות הכריז כ"ק אדמו"ר שליט"א שכל אלו שעוד לא אמרו פסוק אתה הראת, ולא קיבלו הקפה, יאמרו עוד הפעם אתה הראת ויסדרו הקפות עד שכולם יקבלו הקפה. אחר שעה חמש בבוקר לאחר שגמר סעודת יו"ט נכנס כ"ק לביהמ"ד והשתתף בריקודי הבחורים. והכריז עוד הפעם שמי שלא קיבל הקפה ירים היד שלו והנה נמצאו רק עוד ארבעה כאלו וציווה לקחת

מעשה משועבד לאלוקות, וגם העניינים שעושה, לשעבד אותם להשי"ת.

והעניין אם הוא מובן או לא מובן, אבל בנוגע לפועל צריכים להתנהג באופן של בכל דרכיך דעהו, שהעולם יהיה כלי לאלקות, והכלי לפרנסה צריך להיות כלי טהור על פי תורה, וכמו"כ בנתינת הצדקה צריכים לתת כפי יכולתו ויותר מכפי יכולתו, בידוע ברור ובשווה שהקב"ה הוא מנהיג העולם ומאחר שכתוב בתורה שלצדקה צריכים לתת חומש, וארבע הידות יהיה לכם, ולכן בשעה שיהודי נותן צדקה נותן לו הקב"ה ארבע הידות פרנסה ועד שהטבע בעצמו מתעלה למעלה מן הטבע ועושים את העולם כלי לאלקות,

קצת, שיהיה הקפות בשמחה ולהמשיך קצת, השמחה על כל השנה כולה.

מחזה נורא ומבהיל

אחרי הלילה שכולנו היינו ניעורים ממש והנה בבוקר באנו כולנו לזמן התפלה בדיוק ובראשנו מלכנו ונשיאנו כ"ק אדמו"ר שליט"א ולא היה ניכר אף על אחד רשימה של עייפות, ואדרבא כולנו היינו בצורה של געגועים ושאיפה לקבל ולקבל עוד השפעות עד אין סוף.

לקריאת התורה קראו הפעם את כ"ק אדמו"ר שליט"א לחתן בראשית והנה ראיתי מראה נורא ומבהיל אשר חיל ורעדה אחזתני והיא – בכל השנה כשקוראים את כ"ק שליט"א לקריאת התורה קוראים אותו ככה "יעמוד כ"ק אדוננו מורנו ורבנו בן הרב רבי ל"י" בלי קריאת שמו הפרטי. והנה הפעם המיוחד הזה, הנה זה ראינו דבר חדש ומפליא נורא מאוד, אשר הבעל קורא הרה"ח ר' יוחנן גורדון שיחי' קרא בקול רם בנוסח כזה "יעמוד אדוננו מורנו ורבנו הרב רי"ץ בן אדוננו מורנו ורבנו הרב רש"ב (השמות היו מפורשים בלי ר"ת) ויעמוד אדוננו מורנו ורבנו הרב רמ"מ בן הרב רל"י, ג"כ בלי ר"ת.

וכשפנה כ"ק אדמו"ר שליט"א ממקומו בפינה דרומית מזרחית ללכת להבימה שזה היה בערך כשמונה מ' עטוף בטליתו על ראשו והסתכלתי עליו, הנה ממש בהדמיון שלי, ראיתי בדמיוני איך ששני האדמו"רים הולכים יחדיו וצוירתי במוחי צורת כ"ק אדמו"ר נ"ע. וככה ניגש להתורה ועשה הברכה ג"כ בחיל ורעדה ברטט ובזיע, ובעת עמדו ע"י התורה ובאמרו ברכות התורה

ספריי תורה מארון הקודש עם הכרוזים אנא ה' הושיעה נא.

אחרי שהכניסו כל הספרי תורה חזרה להיכל, קפץ כ"ק אדמו"ר שליט"א על שולחן אחד באמצע השאלאש והכריז כנהוג בכל שנה – הנה כל אלה שיקבלו עליהם להוסיף משהו בכל יום, שיעור בלימוד הנגלה ולימוד החסידות, הנה ייתן להם משקה לחיים לחזק את הדבר.

באמצע נתינת המשקה אמר שמע"צ וש"ת הנה זה אותו ענין של ר"ה ועכשיו הגיע זמן של סליחות (כי זה היה לפני אור הבוקר), הנה יגנו הניגון דרך אלקינו להאריך אפך לרעים ולטובים והיא תהלתך, למענך אלקינו עשה ולא לנו ראה עמידתנו דלים וריקים. הנאספים לא ידעו את הניגון, וניגן כ"ק בעצמו כמה פעמים את הניגון עד שהתלמדו. אח"כ ניגנו כל הנאספים את הניגון כמה פעמים ואח"כ אמר כ"ק: זה מה שמנגנים עכשיו הניגון הזה הוא מיוסד על מאמר מכ"ק רבנו מוהרש"ב נ"ע שפעם אמר בש"ת בשעת ההתוועדות ששמחת תורה שאט ניט (לא מזיק), במילא הנה עכשיו כשאנו אומרים דרך אלוקינו להאריך אפך, ואשר עמידתנו דלים וריקים, צריך להוציא מזה רק התועלת, שצריכים לדעת המצב מקום אנו מחזיקים היינו שעמידתנו דלים וריקים, במילא הננו כלי ריקן, דכלי ריקן מחזיק הן במידת הקב"ה והן במידת בשר ודם.

וציווה לרקוד עם הניגון דרך אלקינו, וללכת כל אחד הביתה לנוח

בעינינו לאין ואפס. ובהחלט עמדנו אז על טפח מעל העולם...

במשך ההתוועדות הזאת פקד הרבה פעמים שיאמרו לחיים על כוסות גדולים של יין וגם קרא בשם להרבה מהאורחים שיאמרו לחיים ומתוך כך הרבה מאנ"ש בקשו התעוררות רחמים וברכה לעניינים של רפואה וגאולה ופרנסה. והנה כ"ק בכל פעם שהיה ממחר לדבר איזו שיחה ולדרוש ולתבוע וכו', היה שותה בעצמו כוס מלא יין וראינו בפירוש שקשה לו לשתות רק זהו ג"כ ענין של מסירות נפש שרבינו הקדוש שליט"א מוסר נפשו בעד כל אחד ואחד מאתנו, ואינו מתחשב כלל עם בריאותו. וכשנכנס יין יצא סוד ואז ממש שמענו וראינו יוצאים מגרוננו של משה רבינו שבדור הזה דיבורים נלהבים גחלי אש.

כאלו פנה קצת לצד ועזב בחלל ומקום פנוי כדי לתת מקום וכו'. והשי"ת יזכני לראות בעיניי בקרוב עוד הפעם מה שזכיתי לראות.

טפח מעל העולם

ביום ש"ת אחרי שמהרנו לגמור סעודת יו"ט ותפלת מנחה מהרנו לתפוס מקומות בשלאש הגדול, כי כבר היה ידוע שכ"ק יתוועד עמנו ושוב גם הפעם הזה כולנו נטלנו הידים ובשעה שש בערב כבר היה מלא השלאש מפה לפה ובראשנו מלכנו נשיאנו היקר שליט"א. וככה התוועדו עד שעה ארבע בוקר, היינו עשר שעות. צריך על זה מאות דפים ואי אפשר למסור ההתרגשות וגם דמעות של שמחה והתעוררות הנפש, שבאותו רגעיים היה כל העולם נחשב

גם אני הקטן, כשהגיע לערך שעה שלוש לפנות בוקר זכיתי לשמוע שהזכיר את שמי ופנה אלי ודיבר שיחה כרבע שעה בערך בנוגע למילה והסרת הערלה, שזהו ענין של סור מרע ואח"ז צריך להיות ועשה טוב. ותבע ודרש ממני עניינים שאכ"מ להאריך.

לפני שהתחיל לדבר שתי כוס מלא יין בעל כורחו ועצם את עיניו הקדושות כמו בעת שמדבר דא"ח (חסידות) ודיבר דברים היוצאים מן הלב שאפילו לב האבן יימס. אשרי עיניים שראו את זאת, ואשרי אזניים שזכו לשמוע ולהאזין ולהקשיב אמרי ודברי קודש וגחלי אש יוצאים מפי קוה"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

ברוב שמחה וגעגועים

באמצע ההתוועדות דיבר כ"ק זמן רב עם הרה"ח ר' רפאל וילשאנסקי מפר"ז בשפה צרפתית בנוגע לענייניו (אולי כדי שלא הכל יבינו מה שמדברים, ובכלל לא לנו להבין עמקי מחשבותיו ודבוריו הק' של כ"ק שליט"א שכל ענין שגם ראינו בעינינו הגשמיים אבל באמת היא יותר גבוה משכלנו הדל). לפני גמר ההתוועדות הכריז כ"ק שליט"א שכל האורחים שבאו מרחוק וכן לכל השלוחים והשד"רים יחלק בקבוקים עם משקה, כדי שהם יחלקו לאנ"ש במקומותיהם כשיחזרו למסור להם דרישת שלום של שמחה מבית חייו שליט"א. וכן אנחנו שלושה האורחים שבאנו מאה"ק ת"ו הזוכה בגורל ידידנו הרה"ח ר' אליהו ד'ולובסקי נתן לו כ"ק בקבוק יי"ש בשביל לחלק לירושלים ות"א ולדידנו הרה"ח ר' אפרים וולף נתן כ"ק בקבוק יי"ש בשביל לחלק בלוד

והשיבה תו"ת וגם אני זכיתי להיות שליח לקבלה וכ"ק נתן לי בקבוק יי"ש לחלק בכפר חב"ד. ובעת שנתן לי אמר כ"ק שהוא עושה אותי בתור שליח לחלק כו', ובגמרו ההתוועדות בירך כ"ק אדמו"ר שליט"א על כוס ברהמ"ז והתפללו מעריב. אחר מעריב עשה בעצמו הבדלה על כוס הנ"ל ואחרי זה היה העבודה לחלק ביד קדשו מכוס של ברכה לכל אחד ואחד. וכמוכן עמדו בתור כמה מאות אנשים וכ"ק אחרי ההתוועדות של עשר שעות רצופות עמד על רגליו, כשעתיים נשען על סידורו (היינו כי ראינו בעינינו שבעת שחלק השיורי כוס של ברכה לכל אחד מידו הימנית הייתה ידו השמאלית דבוקה להסידור שלו שהיה מונח על השולחן). באותן רגעים היו הרבה אנשים מבקשים ברכה או בכלל איזו שאלה ולפעמים ראיתי שהיה כ"ק מתחיל לדבר משהו לאיזה איש מהאנשים שנגשו לקבל משירי כוס של ברכה.

וכך הגענו הביתה לפני אור הבוקר ברוב שמחה וגעגועים, שלא היה ניכר אף על איש אחד סימני עייפות.

הופיע הברקאי

בשבת בראשית שהיא שבת מברכים מרחשון תיכף אחרי התפילה נכנסנו כולנו בהשאלאש הנ"ל לתפוש המקומות, וכבר היה מוכן יין ומזונות בשביל כל עם הקודש לעשות קידושא רבה ובתוך כך הופיע הברקאי אור צח ומצוחצח כ"ק מרן שליט"א וישב על מקומו ובפנינו עשה קידוש.

אח"כ דיבר איזה שיחות קדושות ואמר מאמר חסידות בראשית ברא כו'.

אחר המשיך כשעתים בשיחות קודש עד זמן המנחה.

אחר המנחה הלכו כולם לבתיהם כנהוג וביום א' אחר ש"ק בראשית בערב התחילה העבודה להיכנס ליחידות להיכל כ"ק אדמור שליט"א. התור שלי הגיע לשעה 1:45 עד 2:30 אחר חצות לילה, היינו שלושת־רבעי־שעה ולא זזתי מהמקום היינו הביהכנס"ש של כ"ק וישבתי יותר משלש שעות עד שש בוקר לרשום מה ששמעתי מפיו הקדוש במשך שלושת־רבעי־שעה.

במשך היחידות נתן לי איזה הוראות בעניין המילה כו', ואני התפלאתי על עצמי אחרי העדר השינה של שמח"ת וכל הלילה הזו של יחידות לא תקפה עלי השינה. וישבתי במנוחה וציינתי לעצמי בפרוטרוט כל מה ששמעתי מפי קדשו.

להיות מקושרים בחיות

וביום ג' פרשת נח ב' מרחשון תשט"ז יצאתי מאולם 770 לשבת בהאוטו לנסוע לשדה התעופה. ופה לוו אותי בריקודים ובמחולות והמנצח הראשי על זה היה ידידנו הרה"ח ר' בן ציון שם טוב והרבה עוד מאנ"ש וביניהם רמ"ל רוטשטיין וזה

הי' מול החלונות של חדר כ"ק שליט"א. ואחדים מאנ"ש ראו איך שכ"ק שליט"א פתח את הווילון של חלונו והסתכל.

ביום ה' פ' נח באתי הביתה ולא הספקתי לנוח, ולא הרגשתי עייפות ונסעתי לפר חב"ד ובש"ק פ' נח מסרת הפ"ש מכ"ק אדמו"ר שליט"א וחילקתי בידי המשקה לכל אנ"ש בכפר חב"ד וכן לכל התלמידים הלומדים בבית הספר למלאכה בכפר חב"ד ולמדתי אותם הניגון החדש דרך אלקינו וגם במוצש"ק בעת המלווה מלכה אצל נשי אגודת חב"ד, הזמנתי למסור להם הפ"ש מבית חיינו, וסיפרתי סיפורים שראיתי ושמעתי עד אחר חצות לילה. ביום ג' ט"ז חשון נסעתי לירושלים לפי הזמנתם שקבלתי מכתבים מכולל חב"ד ואנ"ש, ומסרתי להם פ"ש מבית חיינו וגם חילקתי להם המשקה שעודנה נמשכת אצלי ולימדתי גם להם הניגון "דרכך אלוקיני".

ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים שנוכל ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תורתך באהבה ולהיות מקושרים בחיות וקשר אמיתי לאילנא דחיי הוא קודש הקודשים מרן שליט"א.

המאמרים הידיעות
הם על אחריות
הכותבים והמודיעים

**KOVETZ
LUBAVITZ**

Bulletin published by
"Kehot"
Publication Society

קובץ ליובאוויטש

נוסד מטעם המזכירות של
כ"ק ארמו"ד שליט"א
מליובאוויטש

יוצא לאור מזמן לזמן
על ידי חבר מערכת

No. 1(15)

ב י מ ה
ב ש ב י ל א נ " ש
ותלמידי התמימים

כתובת המערכת:
Address:
Kovetz Lubavitz
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
Tel. HY. 3-9250-1

שנה המישיית

החברים ראו...
אין...
לפני...
אין די...
השני...
זאל האבען א שנה טובה ומחוקה בכל המצטרך.

Handwritten notes:
...אין...
...אין...
...אין...
...אין...

אוצר הגהות

בפרסום ראשון

במלאת שישים שנה לחודש תשרי תשט"ז

בקובץ ג (סה) פרסמנו את הגהות הרבי על שיחות ויומני הימים הנוראים של חודש תשרי תשט"ז. כעת אנו מתכבדים להגיש את ההגהות על שיחות ויומני ימי שמע"צ ושמח"ת של אותה שנה. על ההגהות, ואופן העריכה והפענוח - עיין שם.

הגהות יומנים

אראום ניין א זייגער אווענד איז דער רבי שליט"א ארויסגעקומען צו הקפות, און מען האט אַלגעמיין אנגיטן זיין זאגען אתה הראת.

בסביבות השעה תשע בערב נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א להקפות ומיד התחילו באמירת אתה הראת.

נאך אתה הראת האט זיך אנגעפאנגען די הקפות. דער רבי איז סכובד מיט די ערשטע ספר תורה פון די ערשטע הקפות און אויך די ערשטע ס"ח פון די זיבעטע הקפות.

לאחר אתה הראת החלו ההקפות. הרבי כובד בספר התורה הראשון של ההקפות הראשונה וגם בס"ת הראשון של ההקפות השביעית.

דאס הייסט אז מען איז ביי יעדער הקפה בלויס מקיף א האלבען צייט.

זאת-אומרת שבכל הקפה הקיפו רק חצי בימה עיגול.

זון פאסברענגען דערמיט אין זייערע ערטער אין א מסיבת חסידות.

[בנוגע לחלוקת המשקה:] שיתוועדו עם זה במקומותיהם במסיבת חסידות.

הגהות שיחות הקודש

עמוד א'

שמיני עצרת ושמיני

- ליד המילים "ר"ה הרי חל בשני ימים", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה.
- בתחילה הרבי העביר קולמוס על המילים "היא אותה הקביעות" ולאחר מכן סימן להשמיט את כל הקטע.
- הרבי העביר קולמוס על המילה "מראש השנה עד שמיני עצרת ישנם כ"א יום".
- ליד המילים "בשקדים ישנם שקדים מרים", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה. מתחילה נכתב "בשקדים ישנם שקדים מרים וישנם אבל גם שקדים מתוקים". הרבי שינה ל"שקדים מרים ושקדים מתוקים".
- הרבי העביר קולמוס על "זה מראה על מהירות על המשכה".
- הרבי תיקן ל"יום הראשון (ערשטער טאג) של ר"ה". כמו-כן מחק הרבי את המילה "וביניהם יש כ"א יום".
- ליד המילים "ביום הראשון של ר"ה", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה.
- ליד המילים "היום השני של ר"ה" סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה.
- מתחילה נכתב "היום השני של ר"ה, ענינו שאז המשכה היא כבר במוכן כיון שמהכתיבה טובה של היום הראשון הרי ביום השני ישנה כבר המשכה במוכן, ומתחילה אז הקבלה" הרבי שינה את פסקה זו כך "ביום השני של ר"ה, אזי המשכה כבר במוכן מהכתיבה טובה של היום הראשון, ומתחילה הקבלה".
- מתחילה נכתב "הסיום של הכ"א יום מהיום השני של ר"ה בשמחת תורה, שע"י שמחת תורה ישנו הכלי לקבלה...". הרבי שינה פסקה זו ל"הסיום של הכ"א יום מהיום השני של ר"ה קשור עם תורה. שמחת תורה".
- בסיום השיחה נכתבו שלוש נקודות "...". הרבי סימן למחוק שתיים מהן.

יו"ט שני של גליות

- במשפט "כיון שידוע הכלל" העביר הרבי קולמוס על המילה "כיון" וסימן להתחלת פסקה חדשה.
- מתחילה נכתב "ושמחת תורה הוא מדרבנן מצד ספיקא דיומא" הרבי שינה ל"ושמחת תורה (בפני עצמו) הוא מדרבנן" והעביר קולמוס על המילים "מצד ספיקא דיומא".
- ליד המילים "כיצד יוצא שבחור"ל", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה.

תצלום שיחות הקודש

עמוד א'

אשר זכרנו ושמנו

6

7

די קביעות פון שמיני עשרת און שמה תורה איז די זעלבע קביעות ווי ראש השנה. י"ה איז דאך צוויי טעג. מדאורייתא איז ר"ה אזוי ווי יעדער יום בלויז איין טאג, אבער מאד סבוכ טענה איז אין גלות. פאראן צוויי טעג טוי על גליות. אבער בר"ה איז צד סבות אויך און ארץ ישראל פאראן צוויי טעג, און די קביעות פון שמי"ז וסמ"ח איז די זעלבע ווי פון ביידע טעג ר"ה. די קביעות פון שמיני עשרת איז ווי דער קריסטער טאג ר"ה און די קביעות פון סמ"ח זענען קביעות ווי דער צווייטער טאג ר"ה. פון ר"ה ביז שמי"ז איז אפגאנג איין און צוואנציג טעג, וואס דאס איז דער זמן פון צמיחה שקדים, כידוע אז דער קלענסטער זמן הצמיחה איז פירות איז בא שקדים, וואס זייער זמן הצמיחה איז כ"א יום. אין שקדים איז פאראן שקדים מרים, וואס דער אומגעוון שקדים מהוקים, און דער זמן פון כ"א יום, וואס דאס איז דער זמן היותו פועם בצמיחה, וויילס דאס אייף מהירות ההטחה, כמבואר בלעוסי תורה, דא דאס איז דער ענין פון עד מהרה ירוץ דברו.

און דאס איז די איין און צוואנציג טעג פון קריסטען טאג ר"ה ביז סמנאי עשרת, דאס וויינט אויף די מהירות ההטחה, אז די המטחה וואס איז נשטן געווארען בר"ה געהט זי במהירות און קיינע עיכובים און זי דאס אראם אין קליטה בשמיני עשרת. אזוי ווי שמיני עשרת איז די זעלבע קביעות ווי דער קריסטער טאג ר"ה וביניהם כ"א יום, אזוי איז שמה תורה די זעלבע קביעות ווי דער צווייטער טאג ר"ה און עס איז דא איין און צוואנציג טעג צווייטע זיי. דער ביאור הענין איז: אין קריסטען טאג 333 ר"ה, דאמאלסט איז דאך די חתונה טובה, ד.ה. דאמאלסט איז די החלה ההטחה, און דאס ווערט געטן אין די כ"א יום ביז שמיני עשרת, וואס איז די קליטה פון די המטחה. דער צווייטער טאג ר"ה איז געווען דאמאלסט די המטחה טוהן פונקט, וואס פון די חתונה טובה פון קריסטען טאג איז געווען געווען געווען די המטחה, און עס הייבט זיך דאמאלסט אן די קבלה. כבוד צו מקבל זיין דארף מען דאך אנקומען צו תורה, וואס תורה איז דער כיוס טענות 333, די כלי קבלה, דערפאר איז דער טיט פון די כ"א יום פון צווייטען טאג ר"ה געווען שמה תורה, וואס דער טיט פון דאס פאראן די כלי קבלה. ווי כ"א יום דמו"ר האט געזאגט כמה פעמים, אז שמיני עשרת און שמה תורה איז דער זעלבע ענין פון ר"ה. נאר דאס וואס ר"ה נעמט מען בקו המהירות, נעמט מען בשמי"ז און שמה"ח בקו ההטחה.

אשר זכרנו ושמנו
אשר זכרנו ושמנו
אשר זכרנו ושמנו

משיחה ליל סמ"ח קודם בקפות (חט"ז)
היינטיגע נאכט (ליל סמ"ח) איז א סמוצע המחבר ביידע טעג פון שמי"ז און שמה"ח. משיחה איז דאך ידוע דער כלל, אז ס'זאל געבן ימים הולך אחר הלילה ובקדשים הלילה הולך אחרי היום. במילא איז היינטיגע נאכט האט א שייכות צו שמי"ז און שמה"ח. צו שמי"ז ס'זאל דעם ענין הקדשים הלילה הולך אחר היום, און צו שמה"ח ס'זאל דעם סדר הבריאת היום הולך אחר הלילה. דער חילוק פון שמי"ז און שמה"ח איז, וואס שמי"ז איז מדאורייתא 333 און ס'איז אויך פאראן אין ארץ ישראל, און שמה"ח איז געווען געווען 333 ימים, און איז נוהג נאר אין חוץ לארץ. ולכאורה איז נישט סובלן ווי קומט עס אז אין חו"ל זאל זיין נאך א טאג יום וואס אין ארץ ישראל איז נישטא. א"ן איז דאך ארץ אשר עיני האלק"ם בה וכו' און עס איז דער פלטיין של סלך, וואס דערפאר דארף מען דאך האבען א זמירות ויתרה צו זיין אין א"י, און די וואס קענען דאס נישט אויספירען דארפן זיך סובע זיין פון צו פארען אין א"י, וואוויס וויבאלד אז ער קען נישט זיך בהיכל של מלך איז דארט יעדער ענין הארבער ווי אין חו"ל (הא) דערפאר ס'זאל ענין וואס אין חו"ל איז דאס נישט קיין חט און אין א"י איז דאס יא א חט. (גב) אין א"י איז דער חט סערה נובע, וואוירט ער איז מורה ה' בפני המלך. האט דאך א"י סערה שייכות צו קדושה, היינט ווי קומט עס, אז דוקא אין חו"ל איז פאראן נאך א יום, מקרא קודש, וואס אין א"י איז דאס נישטא. הגם עס טענהט אין פירוש, אז דורכדעם וואס מען היט אס איין טאג יום איז א"י האט מען דעם זעלבען סדר ווי אין חו"ל צוויי טעג. דאס איז אבער דאס בנוגע קבלה סדר, אבער נישט דאס איז דאך דער ענין המצוות והימים טובים בשביל קבלה סדר, דער עיקר המצוה איז דאך וואס מצוה איז מלשון צוהת

- ליד המילים "שלכן צריכים זהירות", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה.
- לאחר המילים "כל ענין חמור מאשר בחו"ל" הוסיף הרבי נקודותיים.
- מתחילה נכתב "הא) אותו ענין שבחוץ לארץ" הרבי שינה זאת ל"**ישנם כמה ענינים**".
- ליד המילים "לארץ ישראל יש יותר שייכות", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה.
- הרבי העביר קולמוס על המילה "זהו אבל רק בנוגע לקבלת שכר".
- הרבי תיקן מ"ענין המצוות" ל"**עיקר המצוות**".

עמוד ב'

- הרבי שינה מ"כשהחושך הוא גדול" ל"גדול יותר".
- הרבי העביר קולמוס על "זלכן" וסימן להתחלת פסקה חדשה.

אתה הראת לדעת

- על הקטע בו מצטט הרבי את שיחת הרבי הריי"צ בפירוש הפסוק 'אתה הראת' כתב הרבי "**להעתיק הל' בדיוק**".
- ליד המילים "שלכן גם כאשר אנו מוצאים", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה.
- את המילים "היה סוחר גדול" העביר הרבי לאחר המילים "חסיד אחד".
- הרבי שינה את המילים "הרי לאחר כל החשבון הוא כתב תחתיו [את] הסך-הכל" ל"ולאחר כל החשבון **נכתב אצלו** [מאלין] הסך-הכל".
- בסיום הפסקה היו שלש נקודות והרבי סימן למחוק שתיים מהן.
- הרבי העביר קולמוס על "שבכל דרכיך דעהו".
- הרבי העביר קולמוס על המילים "זכך גם בנתינת הצדקה".
- לאחר המילים "זאת אומר" הוסיף הרבי "**כפשוטו**:" והעביר קולמוס על "שכאשר יהודי".
- הרבי תיקן ל"דאס אלץ קומט" (-שכל זה מגיע).
- בתחילה נכתב "שהטבע עצמו הוא גם למעלה מהטבע, וצריך לעשות את העולם לכלי לאלוקות". הרבי שינה ל"טבע הוא למעלה מהטבע, העולם הוא כלי לאלקות".

עמוד ג'

שבת בראשית נוגע לכל השנה

- הרבי שינה מ"שבת בראשית נוגע אל כל השנה" ל"לכל השנה".
- הרבי העביר קולמוס על המילה "נוהגים עימנו כל השנה".

6

8

והיבור, אז ער ווערט מחובר מיטן אויבערשטען, איז דעם קומט דאך צו
 א ענין אין חו"ל וואס אין א"י איז דאס נישט, וואס אין חו"ל קומט צו דער
 גילוי פון יו"ט שני של בליות.
 נאר דער ענין איז, אז היא הנוחנת, ווייל אין חו"ל געהט דורך די השפעה
 דורך די ע' טרים כידוע, איז דער חושך דא א גרעסערע וואס דער חושך
 איז גרעסער דאך מען האבען מערער און א גרעסערע און בכדי צו באלייכטען
 דעם חושך. און דערפאר האט מען געגעבען אין חו"ל אויך דעם גילוי פון יו"ט
 שני של בליות, וואס דורך דעם קען מען באלייכטען אויך דעם חושך פון חו"ל,
 און מאכען אויך פון חו"ל ארץ ישראל.

(משיחת ליל טה"ה קודם הקפות
 חס"ו)

זאת הוא צדד

אין חו"ל
 אין א"י
 אין חו"ל
 אין א"י

התורה
 חו"ל
 א"י
 2137

מען געהט באלד צו הקפות, וואס דער ערשטער פסוק איז: אהה הראה לדעה
 כי הוי' הוא האלקים אין מלברו. ופירש כ"פ מו"ח אדמו"ר בשם אדמו"ר
 הזקן, אהה, דו, עצמות אין סוף, הראה, האסט זיך באוויזען, לדעה, מען זאל
 וויסען, אז הוי' הוא האלקים ואין עוד מלברו, אז די גאנצע וועלט איז מער
 נישט ווי אלקות.

און דאס מאכט מען בא יעדען אידן, ער זאל וויסן אז די גאנצע וועלט איז
 קיין טום מציאות נישט, זי איז אין ואפט, און דאס וואס זי איז פאראן, איז
 דאס נאר וואס דער אויבערשטער איז טענדירג מהוה פאין ליט, ובשילא איז כל
 מציאותה מער נישט ווי אלקות, וואס דערפאר איז אויך בשעת מען געפינט זיך
 אין עניני עולט, דארף מען בשעת מעשה זיין מסועבד צו אלקות, און אויך די
 ענינים גופא מסועבד זיין צום אויבערשטען.

2.5

ווי כ"פ פד"ה אדמו"ר האט דערציילט, אז איינער א חסיד, האט געמאכט
 א חשבון אין מסחר - ער איז געווען א גרויסער סוחר - און נאך דעם גאנצען
 חשבון האט עס אונטערגעשריבען דעם סך הכל, אין עוד מלברו.
 צי מען פארשטעהט יע אדער מען פארשטעהט נישט, אבער בנוגע למועל דארף
 מען זיך מיהרען אויף, בכל דרכיך דעה, מאכען וועלט פאר כלים צו אלקות.
 און א כלי צו פרנסה דארף זיין א כלי סהורה, עפ"י תורה. און און און
 בנתינת צדקה דארף מען געבען כפי יכולתו ויותר סכפי יכולתו, וויסענדיק
 זיכער אז די וועלט מיהרט דער אויבערשטער, און וויבאלד אז ער האט געשריבען
 אין דער תורה, אז לצדקה דארף מען געבען א חושט וארבע הידות יהיו לכס, איז
 בשעת א איד גיט צדקה, גיט איהם דער אויבערשטער די ארבע הידות.

סגולה

דאס הייסט - א בשעת א איד געבט א סכום א געוויסען סכום אויף
 צדקה וואס ער דעהט נאר נישט דערוויל קיינע צנורות פון וואנעט 2890895
 ער זאל נעמען דעם סכום, מאכט שוין אויף דער אויבערשטער צנורה, נישט נאר
 ער זאל קענען קריגען דעם סכום שנרב, נאר אויך ער זאל האבען די ארבע הידות
 שיהיו לכס. איז א סוחר, וואס קען א ביסעל חשבון קען פארשטעהן אז עס לייגט
 זיך צו געבען וואס א גרעסערען חושט, בכדי צו האבען גרעסערע ארבע הידות.
 וואס דאס קומט אלץ מצד דער ידיעה, אז אין מלברו און הוי' הוא האלקים,
 טען טען איז און למעלה מהטבע, און מען דארף האבען די וועלט און א
 כלי צו אלקות.

משיחת ליל טה"ה קודם הקפות חס"ו

- ליד המילים "מהו החידוש", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה. כמו-כן, הוסיף סימן שאלה בסוף.
- הרבי העביר קולמוס על המילה "אלא הטעם הוא".
- הרבי העביר קולמוס על המילה "ענין זה".
- ליד המילים "הענין של בראשית ברא", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה.
- ליד המילים "כמו שענין הבריאה מאין ליש", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה.
- ליד המילים "כפי שהוא מאריך בתניא", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה.
- הרבי שינה מ"והענין של לעולם ה' דברך" ל"והפירוש של".
- ליד המילים "נפעלים ענינים חדשים", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה. מתחילה נכתב "זה במילא הרי גם נפעלו מחדש" הרבי שינה ל"נפעלו מחדש".
- ליד המילים "אותו ענין הוא בכל רגע", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה.
- בתחילה נכתב "כאשר הוא זוכר" והרבי שינה זאת ל"נזכר", וסימן להתחלת פסקה חדשה.
- ליד המילים "כאשר אצלו מונח", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה. כמו-כן העביר הרבי קולמוס על המילה "איז" שבתחילת הפסקה.
- מתחילה נכתב "יודע הוא אז, שגם מציאות העולם היא רק כיון שכתוב בתורה בראשית ברא". הרבי שינה זאת ל"יודע הוא אז שמציאות העולם לא יכולה להיות בסתירה למצוות כיון".
- בתחילה נכתב "אז, כאשר הולך הוא". העביר הרבי קולמוס על המילה "אז", והוסיף לפני המילים "כאשר הולך" את המילה "איז".
- הרבי שינה מ"שעם כל פעולה" ל"זעם כל פעולה". והעביר קולמוס על המילים "מכריע את עצמו עם כל העולם".
- על המילים "אינו נוגע רק ברוחניות" הוסיף הרבי "ברוחניות שלו".
- ליד המילים "כאשר הוא זוכר", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה. והעביר קולמוס על המילה "אבל" שהופיעה לפנייהם.
- הרבי שינה מ"ששבת בראשית נוגעת על כל השנה" ל"לכל השנה".
- הרבי הדגיש את התיבה "בראשית ברא אלוקים". והוסיף לאחר סיום הפסוק "שזה מכריח גם ש".

עליה לתורה

- מתחילה נכתב "מוכרים עליות לכל השנה" הרבי הוסיף "מוכרים מצות" עליות".
- ליד המילים "בלימוד תורה שבעל פה", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה.

9

גמר דראסון טגד אל השג

עם איז ידוע דער ווארט וואס די רביים - נשיאי חב"ד - האבען געזאגט, אז שבת בראשית איז נוגע ~~לכל השנה~~ און ווי מען טעעלט זיך אוועק שבת בראשית, אזוי פיהרט זיך ~~בשבת~~ א גאנץ יאהר.
 ולכאורה פארוואס עפעס שבת בראשית דוקא?, וואס איז מיט סתן תורה און וואס איז בכלל מיט אלע סדרות, אין וועלכע עס זיינען דא מצוות וואס זיי געפינען זיך ניש אין אנדערע סדרות, אין דאך דאס נוגע ~~לכל השנה~~, וואס איז דער אויפטוה פון שבת בראשית דוקא?
~~ווי דער~~ טעם הרב ר' איז, דער ענין פון בראשית ברא אלוקים את החיים וזא הארץ, אז דער אויבערשטער האט באשאפען די גאנצע וועלט מאין ואסס המוחלט, ~~ביום~~ דארף מען טעענדיג גידיינען זיך ~~לעולם~~ דער ענין הבריאה מאין ליט איז פאראן טעענדיג ככל עת ובכל רגע, ווי ער איז סאריך אין תניא און דעם ~~הוא~~ פון לעולם ה' דבר נצב בשמים, אז דער נברא איז באמת אויך איצטער אין ואסס, מער ניש וואס דער אויבערשטער איז איהם מהוה, ובמילא איז כל מצוותו אלקות.

פירט

און אזוי ווי נשטת ימי בראשית האט זיך דאך אויפגעטאן א געוואלדיגע נייעס, וואס מ'הער איז געווען ~~אין~~ ואסס המוחלט און ס'איז געווארען א התהוות חדשה לגמרי, א מצואות יי', און וואס ~~הוא~~ האט זיך אויפגעטאן א נייעס אין די המטכות, ווי מען האט גערעדט אין די מאסרים, אז אין גאנץ סדר השתלשלות איז פאראן מער ניש ווי ארות וגילויים, מט"כ בעת התהוות היש אז האט זיך אויסגעזאגט עצמות א"י, דער זעלבער ענין איז בכל רגע ורגע, אז טעענדיג אין דאס א התהוות חדשה והתגלות כה העצמות, וואס דאס ~~עו~~ גידיינען איז דער יסוד כל העבודה.

יש אלקות

בעת עס רעדט זיך וועגען מאכן דעם עסק פאר א כלי' צו אלקות, און ער טענה'ט אז מער עניני טבע העולם איז דאס טווער, איז בשעת ער ~~הוא~~ און לעולם ה' דבר נצב בשמים, אז באמת איז אין גאנצען ~~הוא~~ נישט קיין וועלט, און דאס וואס זי איז פאראן איז דאס מער ניש וואס ויאסר אלוקים יהי אור, דעפאר איז ויהי אור, דער אויבערשטער האט געקוקט אין תורה אין די עשרה מאסרות און דורך דעם איז פאראן די וועלט, ~~הוא~~ בעת אז בא איהם ווערט אפגילייגט אז די גאנצע וועלט איז נאר מצד התורה, ווייטען די דאמאלסט, אז אייגנ די מצואות פון וועלט ~~הוא~~ טענה און ~~הוא~~ התורה בראשית בראשית און דער זעלבער תורה טענה אנכי הוי' אלוקים מיט אלע תרי"ג מצוות.
 אז בא איהם ווערט אפגילייגט אז די מצואות פון וועלט איז תורה, וואס אסאך רז"ל, א קאפיטל תהלים, א פרק משניות אדער א פרק תנאים וסוגים, לכה ידע בוטע פעולה וואס ער טוהט, איס ער טרעיע ~~הוא~~ וועלט לכה זכות.

עו 172
יש אלקות
אין 13
תורה

און די ידיעה אז לעולם ה' דבר נצב בשמים איז נוגע ניש נאר אין ג' רוחניות נאר אויך נאר זיינע גשיות, ער זאל ניש האבען קיין דאגות פון ענינים גשמיים. ווי ער זאגט אין תניא אין אגרת הקודש, אז די דאגות אויף דעם וואס עס פעקלט איהם אין בני חיי ~~הוא~~ איז ווייל ער פארבעטט זיך אויף א וויילע אז אלץ קומט פון אויבערשטען, ~~הוא~~ בשעת ער וועט גידיינען אז אלץ קומט פון אויבערשטען בכל רגע ורגע, וועט ער ניש דאגה'נען, וויסענדיג אז סאמו לא תגא הרעות, נאר טוב, איז בעת דאס וועט זיך בא איהם אפגילייגט, דאמאלסט וועט ער זעהן אז ער איז געבירט בשר ווי דאס איז טוב, בטוב הבריאה והגבלה. און דאס איז דער שטם, וואס שבת בראשית איז נוגע ~~לכל השנה~~, אויך צום זמן פון ש"ח, און אויך צו ר"ה ניב"ח און אפילו צו נעילה, ווארט דאס וואס בראשית ברא אלוקים את החיים וזא הארץ ~~הוא~~ לעולם הוי' דבר נצב בשמים, דאס איז נוגע צו אלע ענינים, סיי אין רוחניות און סיי אין גשיות.
 (משיחת ש"ע 135 ע"ג מ"ח תע"ד)

אין 13
יש אלקות
אין 13
תורה

דער סנהג ישראל תורה איז, אז שבת בראשית פארקויפט מען עליות אויף א גאנץ יאהר.
 דער ענין פון עלי' לתורה איז ווי דער רבי-כ"ק מ"ח אדמו"ר - האט געזאגט אז בשעת מען איז עולה לתורה איז מען עולה אין תחתיים, שנינים משלימים און נאך העכער, והיי' אז דאס איז אן עלי' אין נפש רוח ונשמה, הי' ויחידה ביז אז סוכ"ס פארבינדט ~~הוא~~ זיך די עצם הנשמה מיט עצמות א"י ב"ה.
 און דאס איז דער טעם וואס בעת עלי' לתורה טאכט א ברכה אפילווי ע"ה דלא ידע מאי קאסר, אין לימוד תורה טבעל פה סאר מען ניש טאכען קיין ברכה אויב מען פארשטעהט ניש, מט"כ ~~הוא~~ קעלי' לתורה, דער טעם הדבר איז, ווייל אויב אפילו אז למשה פארשטעהט ער ניש, איז אבער אין די עלי' פון ~~הוא~~ לטעלה פארשטעהט ער דאך, ווערט עס נשטן אויך לטעה, ~~הוא~~ זולא וואס ~~הוא~~

יש אלקות
אין 13
תורה

10

און אזוי ווי וועלט איז פארברנדן מיט תורה, כאטש קו"ה אסכול
 באזירייטא וברא עלמא און די תורה איז די דיאטראוה ופנסאוו כו' איז
 סגד העלי' לתורה ווערט עס נמטן אויך אין גשיות. ~~אין גשיות פארקויסט מען~~
 די עליות בשבת בראשית, וואס ער ~~שבת~~ איז א שבת כללי, און עס
 נמטן ברוחניות און אויך אין גשיות.
 אויב דאס איז אזוי בנוגע די עליות וואס מען איז עולה בשבת וכיום ב'
 וה' איז טכ"ש בנוגע לימוד התורה אודאי אזוי, אז בשבת בראשית קען מען
 אריינכאפען מקבל זיין אויף זיך א הוספה בלימוד התורה הנגליית ותורת
 החסידות, ~~אאס-דאס-מען-האט-פארשפילט-קעגל-עו-גאנץ-אזא-זאך-מיט-אייגעניק~~
 דאס הייסט, אז נוסף אויף דעם וואס יעדער ~~§§~~ איד האט אויף זיך מקבל געווען
 במשך חודש תשרי א קביעות צו לערנען, דארף מען בשבת בראשית מקבל זיין א
 הוספה אויף דעם, אין א קביעות אויף יעדען טאג, סיי בלימוד הנגלה און סיי
 בלימוד החסידות, און אין דעם לימוד החסידות דארף זיין א חלק פון פרט
 הטבע אין תורה אור ולקוטי תורה, און דער אויבערשטער זאל געבען אז יעדער ~~א~~
 זאל מקבל זיין אויף זיך כפי יכולתו האמיתי, וויסעל ער קען טאקע באמת וכפי
 שרש נשמתו.
 און די קבלה פון שבת בראשית גיט א כח אויף דורכפיהרען דאס בפועל במשך
 השנה, אז שפעטער פארשפארט מען א סך שרחה, און דורכדעם ווערט אויך נמטן
 אין גשיות בבני חיי ומזוני רויחא.
 מען האט אמת ~~ה~~ גערעדט די מעלה פון קיצורים. איז דער קיצור הענין: ~~§§~~
~~א~~ יעדער איינער זאל מקבל זיין אויף זיך א סיעור נוסף בכל יום, סיי אין
 לימוד הנגלה און סיי אין לימוד החסידות.
 (משיחה ש"ק בראשית ספרכים ס"ח
 חט"ז)

עמוד ה'

החלק הפנימי של המלך
K 587 ספרות 1912

הוא ארבעה עשר דין וועקען דעם סבול, וואס ווערט אנגערופען מי נח.
 ולכאורה איז נים סובל, פארוואס ווערט עס אנגערופען מי נח. זה איז דאך
 געוויס געווען סולדיג אין דעם סבול. ער איז דאך געווען א גרויסע תורה
 איז פארוואס ווערט דער סבול אנגערופען איך זיין געזעצט?
 דאס דערויף דער דור? ~~הן קייא סעטתא דייא סעטתא דייא דייא~~
 דאס סיינס, אז הגם סאקע נח איז געווען געווען על טעם.
 איז ניצול געווארען, נח וואסו וביני געווי בניו, אבער ער האט געדארפט
 זיין און באטיאען און כחזיר בחטובה זיין די טענען פון זיין דור. גיט
 זיין אפגעשפארט פון דער גאנצער וועלט אין א תיבה, ~~הן קייא סעטתא דייא סעטתא דייא~~
 דאס האט פאר זיין א תיבה פאר זיין, איז הגם דאס איז געווען ע"י ציווי
 הקדוש ברוך הוא, וואס דער אויבערשטער האט איהם גייהייסען בא אל תיבה,
 פונדעסטוועגען דאס פון אויף איהם אז טווערען ווארט, אז די מי הסבול
 ווערען אנגערופען על טעם נח.
 וסאטן הוראה ליל אחר ופחד, אז אפילו ער איז א אדום חסיד, אבער איז
 ער זיין ע"י מי נח פון זיין אפילו מיט וועקען דעם דור, דאל דאס אפילו
 זיין ע"י ציווי הקב"ה, איז אפילו אויף זיין וואס ער איז געווען א
 דאסען פון א טווערען ווארט, וואס דאס איז געווען פאר
 פון תורה, וסכל סכל נאך מ"ה, דכל ישראל חבליים וישראל ערביים די לה, דארט
 יעדער פראטעסטען וועקען אלטען, לאצלי ולאנא נאך איידער ער זיין געווען
 פון בעלי חטובה, און דערנאך לאתבא בחטובה.
 יעדער איינער דארף זיין גיט סתתפן זיין מיט זיין אליין, נאר ער דארף אויך
 פון מיטן וועלט, ער וועט אויסטאן אדער נים, ~~הן קייא סעטתא דייא סעטתא דייא~~
 דארף פון וואס פון טאנס פון איהם, ובתדי כמתי דרמטנא למה לך, און בדרך
 סכל ~~הן קייא סעטתא דייא סעטתא דייא~~, אז פון טוהט, טוהט פון סאקע אויף, ובפרט חסידים האבען דאך דעם
 פסק דין אין די הבחנה פון אלטען רבין, אז בכל ענין וואס זיי וועלען טאן
 איז ענינים ודחייים ~~הן קייא סעטתא דייא סעטתא דייא~~

הנהגה

ר"מ

הנהגה

א"מ

(מסיחה ט"ק בראשית מברכים פ"ח חס"ו)
 היינט איז טבת מברכים ט"ח חס"ו. דער טעם פארוואס פון רופט דעם חודש
 פון חסון, סעטתא אין חוסמות (ווייל דאס איז עונת גשמים. אין
 חסידות איז מבואר דער חילוק פון סל און סטר, אז סטר איז חלוי בעבודה
 הנבראים, סט"כ סל איז א אנתרוואט בלעילא וסל לא טיעער. און וויבאלד סטר
 איז חלוי בעבודת הנבראים, דערפאר איז דאס טווערער.
 דאס איז דער חילוק פון זומער און ווינטער. זומער איז סל, אנתעדל"ע,
 און ווינטער איז טטר, גשם, אנתעדל"ח, וואס ספד דעם איז ווינטער
 טווערער אזוי איז אויך דער חילוק פון ימי הקיץ ויטות חתונה, וואס זומער
 איז סאך, דער טעם ומגן הוי" אלקים, דערפאר איז אויך בגשמים סאך דער טעם
 ובפרט בחקופת חסון, סט"כ ווינטער איז דאס ניהל, ווינטער איז א טען פון
 עבודה בדרך אנתרוואט דלחאה.
 געבויט דער רבי, כ"ק פון מ"ח אדמו"ר, אסאל געזאגט, אז זומער איז די
 עבודה ~~הן קייא סעטתא דייא סעטתא דייא~~ ווי ווינטער.
 טבת מברכים פון חסון, איז דער נתינת כח אויף ~~הן קייא סעטתא דייא סעטתא דייא~~ פון גשמים, דער
 טבת מברכים פ"ח איז דאך נאך אין חודש חטרי, בחודש השביעי המושבע בכל,
 סבואר במדט, איז פון דארטן פאראן 3996 א נתינת כח אויף די עבודה פון
 ווינטער, אז הגם דאס איז אנתעדל"ח איז פאראן אויך אויף דעם א נתינת כח.
 און בעתה 3996 טען פיהרט אונדך די עבודה ווינטער, דאמאלס
 ווערט נמשך פון דעם טבת מברכים פ"ח שפתי, וואס סתרי ~~הן קייא סעטתא דייא סעטתא דייא~~
 שפתי, הווא מושבע בכל, ער איז דאס ~~הן קייא סעטתא דייא סעטתא דייא~~ די איהם ~~הן קייא סעטתא דייא סעטתא דייא~~ ווינטער,
 ווערט פון ~~הן קייא סעטתא דייא סעטתא דייא~~ על כל השנה כולה בגשמים ורחמינות גם יחד.
 (מסיחה ט"ק בראשית מברכים פ"ח חס"ו)

ט"ח 50, ק"ה, י"ה, י"ה, י"ה

- ליד המילים "טעם הדבר", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה. ובסופה הוסיף , "מקרא קורא וממשיך":. והוסיף הערה * "ראה לקו"ת ויקרא ה, טע"ב".

עמוד ד'

- הרבי שינה מ"ולכן מוכרים" ל"ומוכרים".
- ליד המילים "והקב"ה נותן", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה.
- הרבי העביר קולמוס על המילה "העם".
- ליד המילים "כל אחד יקבל על עצמו", סימן הרבי להתחלת פסקה חדשה.

עמוד ה'

החובה לפעול עם הזולת

- הרבי סימן על הכותרת "עד"ז בקובץ א?".
- הרבי העביר קולמוס על המילים "מדוע נקרא המבול על שמו?".
- על המילים "אומר הזוהר" ציין הרבי הערה * "ח"א סז, ב. רנד, ב. ח"ג יד, ב.".
- הרבי העביר קולמוס על המילים "השאלה אינה מפורשת בזוהר, אבל היא מובנת מעצמה. התשובה כתובה שם".
- הרבי שינה מ"נח לא התפלל עבור דורו" ל"על דורו".
- הרבי שינה מ"לגמרי לא היה אשם" ל"לא היה אשם".
- הרבי העביר קולמוס על המילה "הוא עצמו ניצול".
- הרבי העביר קולמוס על המילים "בלשון הזהר לאצלא לאגנא ולאטבא בתשובה בני דורו, הוא היה צריך". הרבי ציין "להעתיק בדיוק", אך העביר קולמוס על מילים אלו.
- הרבי העביר קולמוס על המילים "אלא הוא היה צריך לחשוב על בני דורו".
- הרבי העביר קולמוס על המלים "לא חשב אודות אף אחד ו".
- הרבי העביר את המילים "לא חושב אודות הדור שלו" לאחרי המילים "עפ"י ציווי הקב"ה".
- הרבי שינה מ"היה גדול" ל"היה צדיק תמים".
- הרבי שינה מ"אומרים עליו ביטוי קשה, שזה היה הרי לפני מתן תורה", ל"אומרים ביטוי קשה, ושזה היה לפני מתן תורה".
- הרבי תיקן "געווארען".

- ליד המילים "אם הוא יפעל או לא", סימן הרבי להתחלת פיסקה חדשה. והעביר קולמוס על המילים "זה לא נוגע אליו".
- ליד המילים "ובדרך כלל, כשפועלים" העביר קולמוס על המילה "איז", הוסיף נקודותיים וסימן להתחלת פיסקה חדשה.
- הרבי העביר קולמוס על "ענינים רוחניים" והוסיף: "תומ"צ".

מוקדש לחיזוק ההתקשרות לנשיא דורנו
כ"ק אדמו"ר
זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

